

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV,
OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE
NA ROKY 2022 - 2028**

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

© MO+AD, s.r.o.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je vlastníctvom, imaním obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je autorským dielom MO+AD, s.r.o. Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa – spoločnosť MO+AD, s.r.o. a sú jej vlastníctvom.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok právnu zodpovednosť.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE na roky 2022 – 2028
Územné vymedzenie :	Prešovský samosprávny kraj Obce: BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE
Účinnosť PHRSRO:	20. december 2022 - 31. december 2028
Spracovateľ:	MO+AD, s.r.o. Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 54 366 429 Registrácia: Okresný súd Košice I., odd. Sro, vložka: 53372/V

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

OBSAH

ÚVOD		6
	1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ	6
A	ANALYTICKÁ ČASŤ	23
	2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH	23
AI	ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ	31
	3. KRAJINA	31
	4. OBYVATELSTVO	33
	5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE	38
	6. ŠKOLSTVO	39
	7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ	43
	8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	47
	9. KULTÚRA A ŠPORT	50
	10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI	51
	11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ	52
AII	ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ	53
	12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH	53
	13. NEPODNIKATELSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH	55
	14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	56
	15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	57
	16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI	59
	17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ	61
AIII	ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ A SWOT	62
B	STRATEGICKÁ ČASŤ	65
	18. VYMEDZENIE POJMOV	67
	19. VÍZIA OBCÍ	68
	20. PRIORITY A CIELE	68
C	PROGRAMOVÁ ČASŤ	76
	21. OPATRENIA A AKTIVITY	76
	22. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ	89
D	REALIZAČNÁ ČASŤ	92
	23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ	92
	24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ	95
	25. KOMUNIKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ	99
	26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023	99
E	FINANČNÁ ČASŤ	105
ZÁVER		107

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

ÚVOD

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce (ďalej aj „*obec*“, „*obce*“ v príslušnom gramatickom tvare) rozvoj svojho územia a všetkých vzťahov v rámci jednotlivých obcí koncepcne spoločne programujú od roku 2016, kedy bol prijatý prvý dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce. Realizácia aktivít v súlade so spoločným programom sa rokmi osvedčila. Investície a projekty, ktoré obce realizovali boli koordinované a nie náhodné, finančné prostriedky a granty, ktoré jednotlivé obce do projektov investovali boli aj vďaka programovaniu využité efektívne a hospodárne.

Pre nové programovacie obdobie 2021 – 2027 sa obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce rozhodli pripraviť opäť spoločný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce (ďalej aj „*Program rozvoja obcí*“ v príslušnom gramatickom tvare) v nadväznosti na prijaté nadnárodné a národné dokumenty a aktuálnu legislatívu a v súlade s aktuálnym stavom rozvoja jednotlivých obcí.

1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ A JEHO SPRACOVANIE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce na roky 2022 - 2028 je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia programovaných cieľov celkovo aj v každej jednotlivej obci samostatne, popisuje kľúčové javy v každej obci, hodnotí ich a navrhuje k nim strednodobé priority a opatrenia tak, aby boli aplikovateľné vo všetkých obciach ako celku aj v každej jednotlivej obci osobitne. Realizácia strednodobých priorít a opatrení by mala viesť k ďalšiemu pozitívnemu rozvoju každej obce v strednodobom horizonte. Program rozvoja obcí odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri tej - ktorej obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov každej jednotlivej obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je dokumentom, ktorý vychádza zo znalosti územia každej obce, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“ v obciach celkovo a zároveň v každej obci jednotlivo. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce zároveň využíva silné stránky a príležitosti v každej obci a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov. Schválenie Programu rozvoja obcí je podmienkou na predloženie žiadostí ktorejkoľvek z obcí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov).¹

Kľúčovou ambíciou pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie programovať tak, aby z toho mali jednotlivé obce a ich obyvatelia čo najväčší úžitok a efekt. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom v obciach sa to dá.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce do roku 2028 je strednodobým programom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života jednotlivých obcí a ich obyvateľov. Je návodom pre individuálne projekty jednotlivých obcí, ich podnikateľského zázemia, spolkov či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj.

Starostovia obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce poverili spracovaním dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce odborníkov spoločnosti MO+AD, s.r.o. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovými partnermi spracovateľa boli orgány jednotlivých obcí: starostovia obcí a obecné zastupiteľstvá obcí prostredníctvom poslancov. Orgány obcí pri spracovaní Programu rozvoja obcí mali na zreteli záujmy rozvoja príslušnej obce, ale aj záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obcí a príľahlého regiónu. Program rozvoja obcí tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám všetkých obcí ako celku aj potrebám jednotlivých obcí, ich obyvateľov aj potrebám ďalších subjektov v nich pôsobiach.

¹ § 8 odsek 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

NÁZOV DOKUMENTU	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce na roky 2022 - 2028
FORMA SPRACOVANIA	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí boli doplňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.
RIADENIE PROCESU SPRACOVANIA	Proces spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: MO+AD, s.r.o. Manažér za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová Riadiaca skupina: Václav Hudák, starosta obce Bartošovce, Ing. Jozef Semanek, starosta obce Hertník, Miroslav Mackanič, starosta obce Hervartov, Ing. Jozef Kvokačka, PhD., starosta obce Osikov, Peter Lenárt, starosta obce Šiba, Marcel Kvokačka, starosta obce Vaniškovce, Pracovná skupina: Ing. Ján Greif, zástupca starostu obce Bartošovce, Monika Lazurová, zamestnanec obce Bartošovce, Monika Ciglariková, zamestnanec obce Hertník Mgr. Monika Hatalová, zamestnanec obce Hertník Anna Mackaničová, zamestnanec obce Hervartov, Mgr. Marcela Hudáková, zamestnanec obce Osikov, Ing. JUDr. Jozef Sendek, hlavný kontrolór obce Osikov.
OBDOBIE SPRACOVANIA	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce bol spracovaný v období apríl – júl 2022
FINANCOVANIE SPRACOVANIA	Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce bolo financované z vlastných zdrojov obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce v súlade s rozpočtom obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce.

Zdroj: spracovateľ

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

TERMÍN: apríl – september 2022	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
Úvod						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Záver						

Zdroj: spracovateľ

1.4 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY PRE SPRACOVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Právnym rámcom spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sú ustanovenia viacerých osobitných predpisov. V súlade s ustanovením zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy schvaľuje koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce.² Schvaľovať koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce je vyhradené obecnému zastupiteľstvu obce.³ Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.⁴ Ustanovenia ďalších osobitných predpisov týmto nie sú dotknuté.

Východiskom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sú aj ustanovenia vnútorných predpisov riadenia jednotlivých obcí. Program rozvoja obcí je v súlade s ustanoveniami štatútov jednotlivých obcí, v súlade s ustanoveniami územných plánov jednotlivých obcí a zároveň zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Programová a strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce zohľadňuje najmä nadnárodné a národné koncepčné dokumenty.

² § 4 odsek 3 písmeno j) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

³ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

⁴ § 8 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Členskými štátmi OSN bola v roku 2015 prijatá Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj. Agendu 2030 tvorí súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy, ktoré nie je možné riešiť izolovane. Zodpovednosť za Agendu 2030 je v podmienkach Slovenskej republiky rozdelená medzi viaceré orgány štátnej správy. Na základe rámca medzinárodných dokumentov (Agenda 2030 a ďalšie) a z potreby zvýšiť efektívnosť jednotlivých priestorovo relevantných rezortných politík ich priestorovou, časovou a vecnou koordináciou bol vypracovaný základný implementačný dokument plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike: *Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „Slovensko 2030“)* ako Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, *„východiskový strategický dokument, ktorý komplexne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja“*.⁵ Slovensko 2030 zároveň reflektuje na aktuálne programové dokumenty Európskej Únie, ktoré vznikajú v súvislosti so začiatkom nového programového obdobia Európskej Únie 2021 – 2027.

Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja: ochrana a rozvoj zdrojov, ich udržateľné využívanie a rozvoj komunit. Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.

1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

NÁZOV DOKUMENTU	PLATNOSŤ DOKUMENTU	ÚROVEŇ DOKUMENTU	ZDROJ
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030	2030	národná	www.mirri.gov.sk
Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027	2030	národná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: spracovateľ

⁵ § 6 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

V súlade s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce pre roky 2016 až 2022 realizovali jednotlivé obce viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov každej obce a jej okolia. Obce sa vďaka svojmu plánovaniu mohli uchádzať o ponúkané granty a iné nenávratné finančné prostriedky a pri viacerých žiadostiach boli úspešné. Každá obec využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a s využitím týchto prostriedkov mohli realizovať najmä finančne náročné prioritne investičné aktivity, ale aj ďalšie projekty zamerané na skvalitnenie života obce. Prehľad realizovaných investícií a aktivít jednotlivých obcí je uvedený v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Bartošovce po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Uprava verejných priestranstiev v obci Bartošovce			2016	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
60 279,00 €	60 279,00 €	PPA	0%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba chodníkov v obci Bartošovce			2018	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
100 000,00 €	100 000,00 €	PPA	0%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozšírenie spláškovej kanalizácie Vetva E			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
174 000,00 €	174 000,00 €	ENVIRO Fond	0 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba multifunkčného ihriska			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
54 600,00 €	54 600,00 €	PPA	0%	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Revitalizácia verejného priestranstva				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
7 800,00€	5 000,00 €	ENVIRO Fond	2 800,00 €	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozšírenie spláškovej kanalizácie Vetva K1.K2			2021	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
205 000,00 €	196 000,00 €		9 000,00 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Zateplenie budovy materskej školy			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
63 000,00 €	63 000,00 €	Enviro fond	0%	

Zdroj: obec Bartošovce, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Hertník po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Posypový vozík			2015	2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2.070,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia kúrenia v sále KD			2015	2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10.188,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia ciest II. etapa			2015	2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
28.547,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba parkoviska			2015	2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
8.152,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Chodník ZŠ – Štefančinova ul.			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2.857,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Chodník pre peších a cyklistov			2016	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
37.785,00 €	6.000,00 €	MFSR	82 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia ciest			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
21.008,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia ČOV			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
6.773,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice			2017	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
61.890,00 €	27.202,00 €	MVSR	56 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Urnová stena na cintoríne			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2.372,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Traktor, vlečka, drvič konárov, mulčovač			2018	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
35.260,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Revitalizácia verejných priestranstiev (okolie OcU)			2018	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
40.385,00 €	15.000,00 €	Úrad vlády SR	63 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba a obnova peších komunikácií			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
72.273,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia sály KD			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
14.614,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Nákup umeleckých diel			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3.710,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Nákup technického vybavenia			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
24.557,00 €	19.479,00 €	Úrad predsedu vlády	21 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Zmeny a doplnky územného plánu			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
4.944,00 €	3.955,00 €	MDaV SR	20 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Drevené autobusové zastávky			2020	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5.743,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia Domu Služieb			2020	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
40.203,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia Chaty Koliba			2020	
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
12.335,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozšírenie ciest + chodník Družstvo			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
18.128,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

Traktorová kosačka JOHN DEERE			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5.790,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia ČOV (dúchadlo, elektrorozvádzač)			2021	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10.460,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Detské ihrisko v parku			2021	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5.881,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba technickej učebne v ZŠ			2021	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
43.845,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozšírenie vodovodu ku družstvu			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3.495,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Konvektomat – kuchyňa sály KD			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
6.802,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Chladiace zariadenie Dom smútku			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5.820,00 €	0 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Konvektomat školská jedáleň				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
6.000,00 €	5.000,00 €	MŠ SR	17 %	

Zdroj: obec Hertník, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Hervartov po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Komplexná rekonštrukcia sýpky v obci Hervartov			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 342,80 €		MK SR	5 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Vybudovanie kamerového a bezpečnostného systému v obci			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 000,00 €	5 000,00 €	MV SR	0 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia a nadstavba hasičskej zbrojnice			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
56 650,00 €	29 000,00 €	MV SR	48,80 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia kultúrno-správnej budovy			2018	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
31 000,00 €	13 500,00 €	MF SR	56,45 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Stavebné práce – výstavba chodníka v obci Hervartov			2022	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
15 115,46 €	9 600,00 €	PPA	36,50 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Akčný plán - rekonštrukcia OSCR			2019	2023
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
87 148,00 €	65 000,00 €	Úrad podpredsedu vlády SR pre invest. a informatizáciu	25,41 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba detského ihriska v obci Hervartov			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
11 157,60 €	8 000,00 €	Úrad vlády SR	28,30 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozšírenie prevádzky MŠ so znížením energ. náročnosti budovy			2019	2020

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
66 946,20 €	63 598,89 €	MPRV SR	5 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Bezpečnostný systém v obci Hervartov			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 000,00 €	5 000,00 €	MV SR	0 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Dobudovanie telocvične pri ZŠ v obci Hervartov			2021	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
40 499,94 €	20 249,97 €	PSK	50 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia kultúrno-správnej budovy - elektroinštalácia			2023	2023
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
17 740,49 €	11 580,00 €	PPA	34,70 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozvoj cestovného ruchu v obci Hervartov			2023	2023
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
6 790,00 €	5 500,00 €	PPA	19 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Skvalitnenie turistickej infraštruktúry v obci Hervartov – výstavba – útulňa pri Žobráku			2022	2023
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
28 612,40 €	20 028,68 €		30 %	

Zdroj: obec Hervartov, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Osikov po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia miestnej komunikácie a chodníkov			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
16 126,97 €	16 000,00 €	MF SR	126,97 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Zateplenie a stavebné úpravy Materskej školy v Osikove			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU	VÝŠKA ZÍSKANÝCH	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

CELKOM	PROSTRIEDKOV		OBCE
111 997,75 €	80 000,00 €	MŽP SR	31 997,75 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Výstavba multifunkčného ihriska s umelým trávnikom a mantinelmi			2018 2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
70 815,52 €	49 000,00 €	Úrad vlády SR, SFZ	21 815,52 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Rozšírenie vodovodu, ul. Hančík			2018 2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
125 612,36 €	€		%
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Rozšírenie distribučnej siete Osikov – STL plynovo			2017 2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
22 238,54 €	22 238,54 €	PPA	100 %
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Osikov – rozšírenie kanalizácie, ul. Hančík			2019 2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
105 847,58 €	100 000,00 €	Environmentálny fond	5 847,58 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Prístavba a stavebné úpravy hasičskej zbrojnice v obci Osikov			2020 2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
90 066,45 €	30 000,00 €	MV SR	60 066,45 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Spracovanie ÚPD			2019 2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
17 016,00 €	13 612,80 €	MDaV SR	20 %
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Rekonštrukcia MK v obci Osikov, ul. Majer			2021 2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
31 149,60 €	27 000,00 €	PPA	4 149,60 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

Rekonštrukcia – starý cintorín			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
20 628,08 €	€		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia kotolne a rozvodov ústredného kúrenia ZŠ Osikov			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
33 495,00 €	30 000,00 €	Ministerstvo školstva SR	3 495,00 €	

Zdroj: obec Osikov, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Šiba po roku 2016

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Kúpa 8 b.j.			2015	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
429 069,64 €	166 390,00 €	MD SR	3,50 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba viacúčelového ihriska v obci Šiba			2015	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
67 624,91 €	40 000,00 €	Úrad vlády SR	41,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia KSB – odvodnenie			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
7 917,20 €	7 000,00 €	Úrad vlády SR	12,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Detské ihrisko s bylinkovou záhradou pri MŠ Šiba			2015	2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 000,00 €	5 000,00 €	Envirofond	0 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Prístavba MŠ Šiba			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
54 486,76 €	45 000,00 €	MŠVVaŠ SR	17,50 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia KSB chodba + WC			2017	2017

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10 589,69 €	0,00 €		100,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Oporný múr na futbalovom ihrisku			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
15 847,00 €	10 000,00 €	SFZ	37,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia MK			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
13 555,18 €	7 000,00 €	Úrad vlády SR	48,50 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia MK			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
13 450,60 €	7 000,00 €	Úrad vlády SR	48,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia MK – Obnova a modernizácia otočísk			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
98 508,73 €	98 508,73 €	PPA	0,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia KSB			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
140 462,40 €	116 442,79 €	PPA	17,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
44 484,60 €	30 000,00 €	MV SR	32,56 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Wifi pre Teba			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
13 848,00 €	13 155,60 €	MDaV SR	5,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Nákup osobného auta			2020	2020

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
9 230,00 €	0,00 €		100,00 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Realizácia klimatizácie v sále KSB			2019	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
7 620,00 €	0,00 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Školská cvičebňa (telocvična) v ZŠ			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
9 719,64 €	0,00 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia interiérov tried v ZŠ			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
20 290,97 €	0,00 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia mostov v obci (asfaltovaním)			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
15 209,10 €	0,00 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
49 118,40 €	0,00 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Modernizácia ústredne obecného rozhlasu			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 186,09 €	0,00 €		100 %	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Vybavenie do škol. Jedálne – nové odsávacie zariadenia.			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2191,20 €	0,00 €		100 %	

Zdroj: obec Šiba, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

1.7 OSNOVA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce analyzuje aktuálny stav a formuluje aktuálne kľúčové problémy každej obce, jasne vymedzuje strategické ciele obcí, identifikuje rozvojové priority a definuje opatrenia. Konceptčne navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri každej obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech jej obyvateľov. Program rozvoja obcí je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Program rozvoja obcí je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a tvoria ju časti:

- ❑ Úvod
- ❑ Analytická časť
- ❑ Strategická časť
- ❑ Programová časť
- ❑ Realizačná časť
- ❑ Finančná časť
- ❑ Záver

1.8 PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je pre každú obec platný dňom jeho schválenia obecným zastupiteľstvom obce a účinný je dňom nasledujúcim po dni schválenia obecnými zastupiteľstvami všetkých obcí. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je účinný na dobu určitú do 31. decembra 2028.

Účinnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce môžu obce predĺžiť najviac o dvadsaťštyri mesiacov. Podmienkou predĺženia účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je schválenie predĺženia jeho účinnosti obecným zastupiteľstvom v každej obci. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí predĺženie účinnosti Programu rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to predĺženie účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce pre ostatné obce.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSI KOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

**2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH BARTOŠOVCE, HERTNÍK,
HERVARTOV, OSI KOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

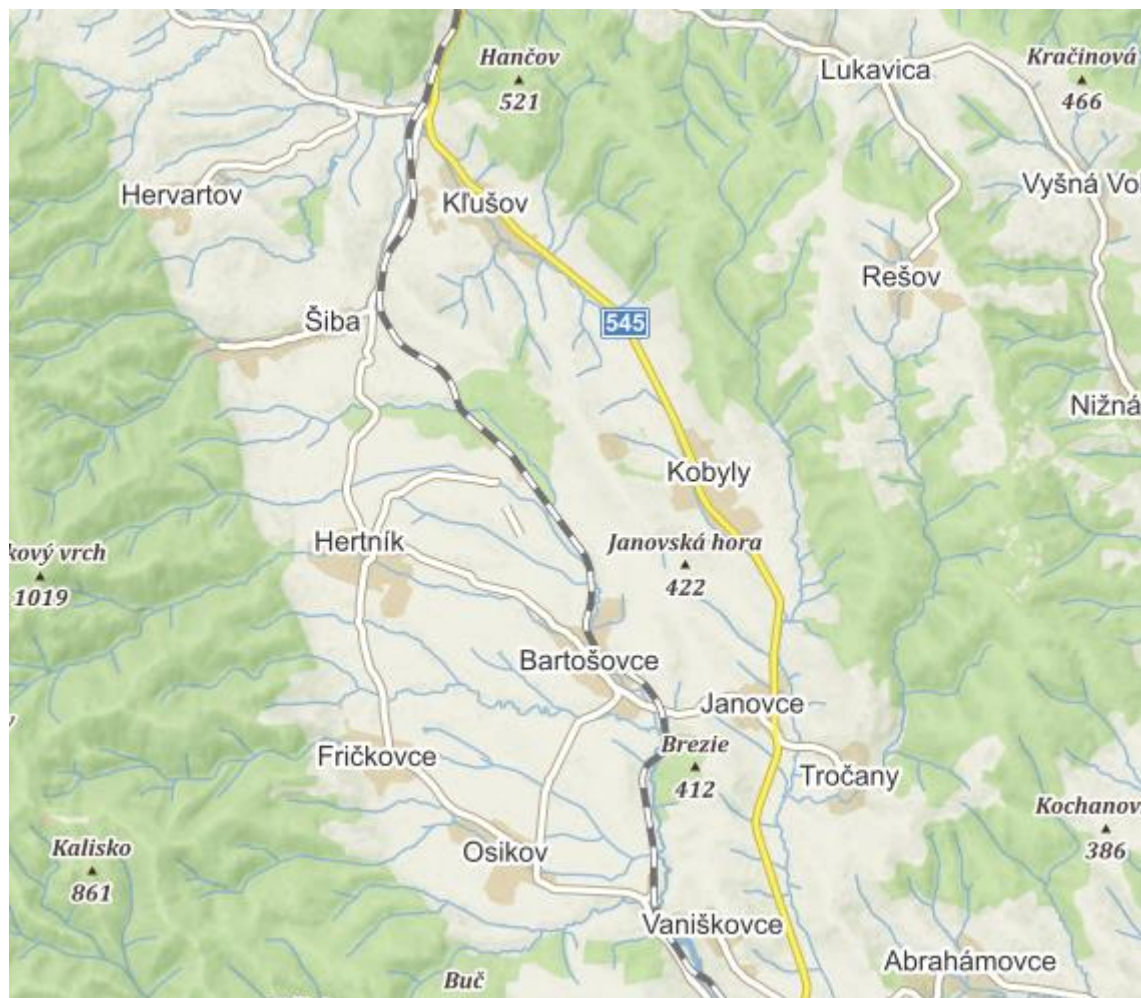
Samosprávny kraj	Prešovský samosprávny kraj
Okres	Bardejov
Názov obce	BARTOŠOVCE
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	747
Rozloha	1 123 ha
IČO	00321851
Názov obce	HERTNÍK
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	1 019
Rozloha	1798 ha
IČO	00322024
Názov obce	HERVARTOV
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	515
Rozloha	987 ha
IČO	00322032
Názov obce	OSI KOV
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	983
Rozloha	1 387,39 ha
IČO	00322482
Názov obce	ŠIBA
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	632
Rozloha	1 382,4807 ha
IČO	00322652
Názov obce	VANIŠKOVCE
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	384
Rozloha	480,28 ha
IČO	00595756

Zdroj: spracovateľ

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCÍ

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa nachádzajú v Bartošovskej kotline na úpätí pohoria Čergov, južne od okresného mesta Bardejov v severovýchodnej časti Prešovského kraja na východe Slovenskej republiky. Obce ležia na mimo hlavnej komunikačnej tepny Prešov – Bardejov.

Obrázok 1 Mapa polohy obcí

2.3 HISTÓRIA OBCÍ

Najstaršia priama správa o obci **Bartošovce** pochádza z roku 1408. Pre úrodné pôdy a blízkosť Bardejova sa tu usadili statkári, ktorí tu vybudovali majer s chovom hovädzieho dobytku a pestovaním poľnohospodárskych plodín a výrobou múky. Nachádzali sa tu dva mlyny. Okolo roku 1427 tu bolo vyše 50 sedliackych domov. Bartošovce boli najväčšou a najdôležitejšou

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

dedinou panstva, ktoré v 15.-16. storočí nazývali Bartošovske panstvo. Už v 15. storočí tu bola kúria, dom správcu a majerské budovy. Bartošovske panstvo v 14. storočí a prvej polovici 15. storočia patrilo šľachticom z Perína, neskôr Zápoľskovcom a do polovice 16. storočia Baranovcom. Koncom 16. storočia boli Bartošovce veľkou dedinou s prevažne poddanským obyvateľstvom. Okrem nich tu žila rodina feudálneho pána, prípadne jeho správcu panstva a osadenstvo fary. V 17. storočí tu vznikla škridliareň spolu s tehliarňou, preslávenou v širokom okolí východného Rakúsko - Uhorska. Kostol zasvätený narodeniu Panny Márie je národnou kultúrnou pamiatkou, jeho história siaha do pätnásteho storočia.

Počiatky histórie obce **Hertník**, zaznamenané v písomných prameňoch, siahajú do prvej polovice 14. storočia. Na vtedy už existujúcom panstve Kobylí, ktoré získali šľachtici z Perína donáciou od uhorského kráľa Karola Róberta v roku 1319, bol na nemeckom práve, podobne ako susedné dediny Kľušov a Richvald založený aj Hertník. Z poverenia zemepána šoltýs údajne pochádzajúci z Bardejova obec založil alebo na mieste už existujúcej slovenskej osady doosídlil s kolonistami. Najstaršia písomná zmienka o Hertníku sa nachádza v listine z roku 1351 pod názvom Herkenecht, čo v preklade znamená „Pánsluha“. Pod týmto nemeckým názvom, ale v rozličných hláskových obmenách /Herknecht, Kerknecht/, sa vyskytuje aj v písomnostiach z 15. a 16. storočia. Názov vznikol pravdepodobne prevzatím prezývky muža, ktorý mohol byť prvým miestnym šoltýsom.

Začiatkom štyridsiatych rokov 15. storočia dochádza k zmene vlastníckych vzťahov. Perínskovci stratili držbu nad Hertníkom a ďalšími okolitými dedinami a novým majiteľom sa stalo slobodné kráľovské mesto Bardejov. Zložitú politickú situáciu potom vyhrotili svojou činnosťou v regióne aj bratrci. V roku 1442 richnavský kapitán Ján Talafus dokonca na krátky čas obsadil Hertník a ďalšie dediny patriace Bardejovu. V roku 1444 dostal Ján Jiskra z Brandýsa z časti dedín Hertník a Kobylí 50 zlatých. Spišská Kapitula v roku 1446 oznamovala guberniálnej rade, spravujúcej kráľovstvo, že uviedla Bardejov a jeho cirkevné inštitúcie do držby šiestich dedín. Mestu pripadli Kľušov, Šiba, Sveržov a Richvald a Kobylí s Hertníkom sa stali vlastníctvom Kostola sv. Egídia, prípadne Špitála sv. Ducha. Vo vlastníctve Bardejova bol Hertník ešte aj v osemdesiatych rokoch 15. storočia. Ďalšie osudy obce začiatkom 16. storočia sú spojené aj s príslušníkmi rodu Torýských, tí však vlastnili len časť obce, ktorá im bola v roku 1552 odobratá. Začiatkom 16. storočia bol vlastníkom časti Hertníka Ján Zápoľský. V roku 1527 Ferdinand I. Habsburský odobral Jánovi Zápoľskému Hertník a ďalšie obce na bartošovskom majetku a daroval ich svojmu komorníkovi, bardejovskému mešťanovi Bernardovi Baranovi, ktorého zároveň za zásluhy povýšil do šľachtického stavu. V roku 1529 Bernard Baran vrátil dediny Kľušov, Šibu, Hervartov a Richvald mestu Bardejov. Po náhlej smrti Bernarda Barana sa jeho rodina dostala od roku 1533 do sporu s poľským šľachticom Hieronymom Laským, ktorý dal Hertník a ďalšie obce do zálohu kráľovskému sekretárovi Matejovi Lobockému z Lobodíc. Ferdinand I. spor vyriešil až v

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

roku 1542 tak, že Petrovi a Martinovi Baranovi prisúdil majetok Bartošovce a Lobočkému Hertník, Krivé, Osikov, Hanigovce a Orkucany. Čoskoro sa novými zemepánmi Hertníka na dlhé tri storočia stali príslušníci významného uhorského magnátskeho rodu Forgáčovcov, pochádzajúcich z Jelenca /Gýmeša/. Z tohto rodu vynikal najmä gróf Šimon Forgáč. Kráľ Ferdinand I. ocenil jeho veliteľské schopnosti a odvahu v bojoch proti Turkom a sedmohradským kniežatám nielen udelením vysokých vojenských hodností, ale aj donáciami na majetky v rôznych častiach krajiny. V roku 1553 takto získal aj hertnícke panstvo.

Prvá písomná správa o obci **Hervartov** je z roku 1406, podľa ktorej šľachtici z Perína – Perényiovci sa súdili o vlastníctvo dedičných majetkov, ku ktorým patrila aj Hervartov. Z tejto správy vyplýva, že obec už jestvovala pred rokom 1406. Tradícia hovorí, že bola založená niekedy koncom 11. storočia nemeckými rubačmi. To potvrdzuje aj pôvodný názov osady Her War da – Pán bol tu. Správa dosvedčuje, že prvým šoltýsom bol Herbert a skomolením jeho mena vznikol slovenský názov Hervartov. V 14. a 15. storočí patrila obec Perényiovcom a bola majetkovou súčasťou panstva Bartošovce, resp. Hertník. Od konca 15. storočia a v 16. storočí patrila slobodnému kráľovskému mestu Bardejov. Začiatkom 18. storočia Bardejovčania záložovali Hervartov šľachticom Klobušickým, ktorí ho koncom toho istého storočia získali kúpou do svojho vlastníctva. V minulosti sa obyvatelia obce zaoberali hlavne poľnohospodárstvom, ovčiarstvom, tesárstvom, korytárstvom a šindliarstvom. Zo starých remesiel sa dodnes zachovalo ručné štiepanie šindľov, pretože v okolitých lesoch bolo dosť kvalitného dreva na ich výrobu. V 17. a 18. storočí bola v chotári obce skláreň, ktorá bola v prevádzke ešte v rokoch 1783-1912. Dominantou obce je drevený rímsko-katolícky kostol sv. Františka Asijského, postavený v druhej polovici 15. storočia. V obci sa dodnes zachovalo aj niekoľko tzv. sypancov, ktoré boli postavené z dreva ešte v začiatkoch 20. storočia. Teraz sa tieto sypance využívajú ako výborné skladovacie priestory.

Prvá zmienka o obci **Osikov** je doložená z roku 1296 ako Osiko, neskôr ako Osikov (1372), Ossíková (1808), Ošíkov (1920), Osikov (1927). V 14. a v prvej polovici 15. storočia bol Osikov majetkom šľachticov z Perína. Neskôr postupne patrila Zápoľskovcom, Lobočkovcom a Forgáčovcom. V 16. storočí bola obec časťou panstva Hertník, od konca 16. do 18. storočia majetkom Forgáčovcov, v 19. storočí majetkom Anhaltovcov. Pravdepodobne v 14. storočí tu postavili gotický kostol, ktorý v roku 1612 takmer úplne prestavali. Rímskokatolícky kostol sv. Michala archanjela je dominantou obce, nová loď bola vybudovaná v rokoch 1969-1971. Tento chrám je jedinečnou stavbou, v ktorej sú prvky gotiky, renesancie aj moderného štýlu. Na kostole sa nachádza jedinečná veža so štítkovou atikou. Erb obce Osikov sa znázorňuje takto: v modrom poli štítu na bielej (striebornej) kamennej pôde zelený strom osika s bielym (strieborným) kmeňom a charakteristickými striedavo rastúcimi visiacimi listami. V súčasnosti patrí obec medzi väčšie obce v okrese Bardejov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Predpokladaný vznik obce **Šiba** sa datuje do 14. storočia. Najstaršia správa o obci je z roku 1427. Obec má dlhú históriu, počas ktorej prešla značným vývojom, avšak patrila medzi stredne väčšie usadlosti v porovnaní so susednými obcami. Nemecké slovo scheibe označuje okrem iného aj okenné sklo, z ktorého sa neskôr vyvinulo nárečové šarišské slovo šiba. Na začiatku 16. storočia obec patrila do majetku Jána Zápoľského. V 18. storočí nastalo v Uhorsku obdobie pokoja a krajina sa rozmáhala najmä po stránke hospodárskej. Vzťahy medzi poddanými a zemepánmi upravila urbárska regulácia, ktorá dala do súladu rozsah pôdy, na ktorej pracovali. Rozsiahle lesy a majetky Šiba patrili v 19. storočí Fickerovcom. Od konca 18. storočia boli obecné písomnosti potvrdzované obecnou pečaťou, kde je vyobrazený na kamenistej pôde pluh. V roku 1847 – 1877 bola v obci prevádzka sklárskej huty, od polovice 19. storočia dve parné pily, liehovar a dva mlyny. Obyvateľstvo obce sa v minulosti živilo poľnohospodárstvom, rozšírená bola aj remeselnícka výroba.

Prvá písomná zmienka o obci **Vaniškovce** je z roku 1345 v listine, v ktorej Spišská Kapitula potvrdila hraničenie chotára Raslavič, ktorého časť susedila s chotárom Vaniškoviec. Vtedy vznikla aj prvá správa o tejto dedine. Z jej obsahu je zrejmé, že dedina Vaniškovce s ustáleným chotárom jestvovala už pred rokom 1345. Koncom 16. storočia boli Vaniškovce stredne veľkou dedinou s výlučne poddanským obyvateľstvom.

2.4 SYMBOLY OBCÍ

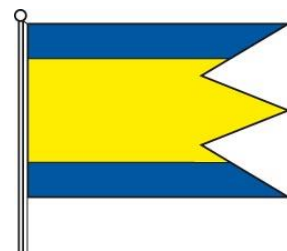
Obec Bartošovce používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Bartošovce a vlajka obce Bartošovce. Erb obce Bartošovce a vlajka obce Bartošovce sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou B-73/1997.

Erb obce Bartošovce tvorí v modrom štíte zlaté položené brdo.

Obrázok 2 Erb obce Bartošovce

Vlajka obce Bartošovce pozostáva z troch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/6 modrá, 2/3 žltá a 1/6 modrá. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 3 Vlajka obce Bartošovce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

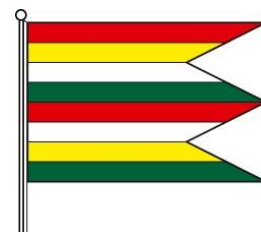
Obec Hertník používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Hertník a vlajka obce Hertník. Erb obce Hertník a vlajka obce Hertník sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou H-214/2008.

Erb obce Hertník tvorí v červenom štíte na zelenej pažiti strieborný kaštieľ so zlatými oknami a zlatou strechou, po oboch stranách s nárožnými baštami rovnakých tinktúr.

Obrázok 4 Erb obce Hertník

Vlajka obce Hertník pozostáva z ôsmich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/8 červená, 1/8 žltá, 1/8 biela, 1/8 zelená, 1/8 červená, 1/8 biela, 1/8 žltá a 1/8 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 5 Vlajka obce Hertník

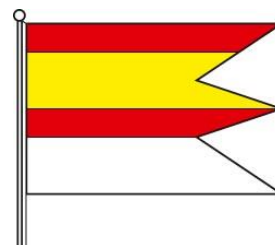
Obec Hervartov používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Hervartov a vlajka obce Hervartov. Erb obce Hervartov a vlajka obce Hervartov sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou H-99/1998.

Erb obce Hervartov tvorí z ľavého horného okraja červeného štítu vyrastajúca zlatá tyč so závitom, na ňu napojený zlatý sklonený kolmý valec brúsu, strieborným hrotom vyrývajúci do striebornej položenej fľaše rastlinný motív.

Obrázok 6 Erb obce Hervartov

Vlajka obce Hervartov pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/6 červená, 1/3 žltá, 1/6 červená a 1/3 biela. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 7 Vlajka obce Hervartov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Obec Osikov používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Osikov a vlajka obce Osikov. Erb obce Osikov a vlajka obce Osikov sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou O-21/1995.

Obrázok 8 Erb obce Osikov

Erb obce Osikov tvorí v modrom štíte zo striebornej kamenistej pažite vyrastá strieborný strom osiky so zelenou korunou sklonených, prekrývajúcich sa listov.

Vlajka obce Osikov pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/5 zelená, 1/5 biela, 1/5 modrá, 1/5 biela a 1/5 modrá. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 9 Vlajka obce Osikov

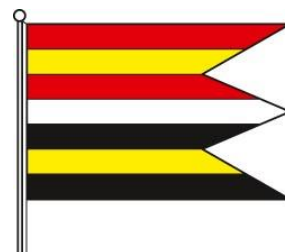
Obec Šiba používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Šiba a vlajka obce Šiba. Erb obce Šiba a vlajka obce Šiba sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou S-339/2004.

Erb obce Šiba tvorí v červenom štíte nad čiernou, piatimi striebornými skalami preloženou pažiťou (3, 2) zlatý pluh bez kolieska a so striebornou radlicou, prevýšený strieborným obojručným nožom so zlatými rukoväťami.

Obrázok 10 Erb obce Šiba

Vlajka obce Šiba pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/7 červená, 1/7 žltá, 1/7 červená, 1/7 biela, 1/7 čierna, 1/7 žltá a 1/7 čierna. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 11 Vlajka obce Šiba

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

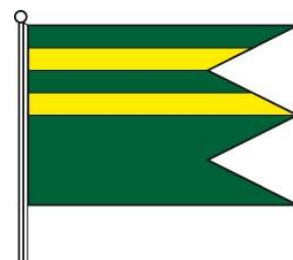
Obec Vaniškovce používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Vaniškovce a vlajka obce Vaniškovce. Erb obce Vaniškovce a vlajka obce Vaniškovce sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou V-104/98.

Erb obce Vaniškovce tvorí v zelenom štíte zlatá prútená noša.

Obrázok 12 Erb obce Vaniškovce

Vlajka obce Vaniškovce pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/8 zelená, 1/8 žltá, 1/8 zelená, 1/8 žltá a 1/2 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 13 Vlajka obce Vaniškovce

2.5 ZAČLENENIE OBCÍ DO MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY A MIKROREGIÓNU

Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu.⁶ Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.⁷

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sú partnermi Miestnej akčnej skupiny Sekčov - Topľa, ktorej partnermi sú aj ďalšie obce a zástupcovia súkromného a občianskeho sektora. Miestna akčná skupina funguje na princípoch spájania aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka (Leader) a spolupracuje na rozvoji svojho územia a získavaní finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej Únie a z národných programov. Cieľom princípu Leader je podpora obyvateľov vidieka, aby na základe vzájomnej spolupráce rozhodovali o svojej budúcnosti, aby rozmýšľali nad potenciálom a smerovaním rozvoja oblastí, v ktorých žijú, a aby spoločne realizovali rozvojové stratégie. Partnermi miestnej akčnej skupiny sú aj: Kľušov, Kobyly, Janovce, Lukavica, Vyšná Voľa, Nižná Voľa, Kochanovce, Oľšavce, Rešov, Hankovce,

⁶ § 1 odsek 3 zákona o obecnom zriadení

⁷ § 20 odsek 1 zákona o obecnom zriadení

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Stuňany, Koprivnica, Buclovany, Lopúchov, Abrahámovce, Raslavice, Osikov, Vaniškovce, Bartošovce, Fričkovce, Šiba, Hervartov, Richvald, Harhaj, Tročany.

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce zároveň tvoria mikroregión Sekčov - Topľa. Hlavným cieľom mikroregiónu je rozvoj územnej samosprávy, príprava, presadzovanie a realizácia spoločných cieľov a záujmov v rôznych oblastiach rozvoja a spoločenského života a pre hospodársky a sociálny rozvoj územných samospráv združených v rámci mikroregiónu.

A I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ

3. KRAJINA

3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCÍ A VYUŽITIE KRAJINY

Katastrálne územie obcí sa nachádza v nadmorskej výške od 300 m n. m. do 1 050 m n. m. Územie celého regiónu má mierne zvlnený, pahorkatinný až rovinný povrch, pretekajú tu riečky Šibská voda, Pastevník, Rešovka a Sekčov.

V obciach je bohatý potenciál poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov, ktoré spolu tvoria viac ako 90% územia obcí. Prevláda orná pôda, o niečo menšiu rozlohu majú trvalo trávnaté porasty. Spôsob využitia ornej pôdy je viazaný na klimatické podmienky a pôdne typy danej oblasti. Poľnohospodárska výroba sa zameriava hlavne na rastlinu výrobu, ale aj živočíšnu výrobu, chov hovädzieho dobytku. Územie obcí patrí do krmovinárskej výrobnnej oblasti. Hlavné plodiny, ktoré sa tu pestujú sú obilniny, kukurica, krmoviny, v neobrábaných častiach pasienkové porasty. Lesné porasty „chotára“ obcí sú charakteristické zmiešanými ihličnato-listnatými drevinami. Vyskytujú sa tu kroviská, zbierajú sa huby aj liečivé rastliny. Z drevín prevažuje buk lesný, jedľa, čiastočne borovica lesná, smrek, osika, breza a dub. Kvalitnejšie dreviny ako hrab obyčajný sa vyskytujú v rámci obcí len ojedinele. Pre pestovanie ovocných sádov v obciach nie sú podmienky a preto sa tu vyskytujú len ojedinele.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

V lesoch a ich okolí sú dobré existenčné podmienky pre vysokú zver. Často možno vidieť aj čriedy diviakov. V menšej miere sa vyskytuje jazvec obyčajný, líška obyčajná, mačka divá a vlk obyčajný. Hojne sa vyskytuje kuna lesná, kuna skalná, tchor obyčajný. V celej oblasti sa vyskytuje veľké množstvo vtáctva rôzneho druhu. Podrobný prehľad využívania pozemkov v katastrálnych územiach obcí je uvedený v tabuľkách.

Tabuľka: Využívanie pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POZEMKY	POĽNO- HOSPODÁRSKE POZEMKY	LESNÉ POZEMKY	VODNÉ PLOCHY	ZASTAVANÉ PLOCHY	OSTATNÉ PLOCHY	CELKOM
OBEC						
BARTOŠOVCE	815,16	145,25	30,81	64,59	67,48	1 123,29
% k ploche obce	72,57	12,93	2,74	5,75	6,01	100
HERTNÍK	658,86	872,99	0,07	22,88	243,21	1 798,01
% k ploche obce	36,64	48,55	0,00	1,27	13,53	100
HERVARTOV	311,97	628,05	0,03	15,84	31,08	986,97
% k ploche obce	31,61	63,63	0,00	1,60	3,15	100
OSIKOV	632,83	667,10	17,95	54,13	15,38	1 387,39
% k ploche obce	45,61	48,08	1,29	3,90	1,11	100
ŠIBA	898,38	1 320,05	19,71	36,22	42,2	2 316,56
% k ploche obce	38,78	56,98	0,85	1,56	1,82	100
VANIŠKOVCE	364,75	53,34	15,4	27,5	19,29	480,28
% k ploche obce	75,95	11,11	3,21	5,73	4,02	100
PLOCHA CELKOM	3 681,95	3 686,78	83,97	221,16	418,64	8 092,50
% K PLOCHE CELKOM	45,5	45,56	1,04	2,73	5,17	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

Tabuľka: Využívanie poľnohospodárskych pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POĽNOHOSPODÁRSKE POZEMKY	ORNÁ PÔDA	TRVALO TRÁVNATÉ PORASTY	OVOCNÉ SADY	ZÁHRADY	VINICE	CELKOM
OBEC						
BARTOŠOVCE	535,35	261,07	0	18,74	0	815,16
% k ploche obce	65,67	32,03	0	2,30	0	100
HERTNÍK	274,5	353,63	0	30,73	0	658,86
% k ploche obce	41,66	53,67	0	4,66	0	100
HERVARTOV	129,35	168,34	0	14,28	0	311,97
% k ploche obce	41,46	53,96	0	4,58	0	100
OSIKOV	318,15	297,58	0	17,1	0	632,83
% k ploche obce	50,27	47,02	0	2,70	0	100
ŠIBA	712,11	160,14	0	26,13	0	898,38
% k ploche obce	79,27	17,83	0	2,91	0	100
VANIŠKOVCE	196,93	151,59	1,01	15,22	0	364,75
% k ploche obce	53,99	41,56	0,28	4,17	0	100
PLOCHA CELKOM	2 166,39	1 392,35	1,01	122,2	0	3 681,95
% K PLOCHE CELKOM	58,84	37,82	0,02	3,32	0	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

4. OBYVATELSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Sledovaným obdobím pre hodnotenie vývoja počtu obyvateľov je obdobie ôsmich rokov predchádzajúcich roku spracovania aktuálneho Programu rozvoja obcí. Analýza vstupných údajov umožňuje formulovať záver, že počet obyvateľov v sledovanom období celkovo mierne narastá, čo vypovedá o stabilizovanom demografickom vývoji obcí. Pozitívny demografický vývoj môžu ovplyvňovať vhodné podmienky pre život v obciach, najmä záujem obcí vytvárať podmienky pre individuálnu výstavbu domov a zabezpečovať zázemie služieb potrebných pre život najmä mladých rodín v obci. Pozitívny demografický vývoj je tiež základným predpokladom dlhodobého rozvoja obcí. Kľúčovými nástrojmi obcí pre udržateľnosť pozitívneho demografického vývoja je zabezpečovanie a rozvoj všetkých samosprávnych úloh.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov v obciach

OBEČ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BARTOŠOVCE	721	725	733	732	737	747	745
HERTNÍK	1006	1027	1029	1028	1018	1019	
HERVARTOV	497	506	514	514	517	516	515
OSIKOV	985	980	979	969	989	983	1003
ŠIBA	614	616	636	631	634	633	
VANIŠKOVCE	385	388	388	386	384	384	387

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022, stav k 31. 12. 2021

V obciach prevažujú obyvatelia slovenskej národnosti, ostatné národnosti sú zastúpené len minimálne.

Tabuľka: Zastúpenie národností v obciach

NÁRODNOSŤ	slovenská	maďarská	rómska	ukrajinská	iná	SPOLU
OBEČ						
BARTOŠOVCE	743			1	1	745
% k počtu v obci	99,73			0,135	0,135	100
HERTNÍK	1014		2	3		1019
% k počtu v obci	99,51		0,20	0,29		100
HERVARTOV	512				3	515
% k počtu v obci	99,42				0,58	100
OSIKOV	1001				2	1003
% k počtu v obci	99,80				0,20	100
ŠIBA	628				5	633
% k počtu v obci	99,21				0,79	100
VANIŠKOVCE	387					387
% k počtu v obci	100					100

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022, stav k 31. 12. 2021

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obciach je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku obyvateľom, ktorí sú v dôchodkovom veku. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá index starnutia, ktorý v obciach dosahuje hodnotu 1,025. Aktuálna hodnota indexu starnutia v obciach vypovedá o dlhodobom stabilizovanom stave vývoja populácie v regióne, so sklonom k miernemu starnutiu, čo je všeobecný stav zodpovedajúci vývoju v takmer všetkých regiónoch Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obciach

VEKOVÁ KATEGÓRIA	0 – 14 rokov	14 – 30 rokov	30 – 65 rokov	viac ako 65 rokov	SPOLU
OBEC					
BARTOŠOVCE	136	131	356	122	745
% k počtu v obci	18,26	17,58	47,78	16,38	100
HERTNÍK					
% k počtu v obci					100
HERVARTOV	76	107	260	63	515
% k počtu v obci	15,02	21,15	51,38	12,45	100
OSIKOV	177	208	474	144	1003
% k počtu v obci	17,65	20,74	47,26	14,35	100
ŠIBA	136	105	311	80	633
% k počtu v obci	21,52	16,61	49,21	12,66	100
VANIŠKOVCE	54	86	170	77	387
% k počtu v obci	13,95	22,22	43,93	19,90	100

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vanišovce, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov obce úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce, najmä v obci a priľahlom regióne. V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku so stredným odborným vzdelaním s maturitou a s učňovským vzdelaním bez maturity. Početná je aj skupina obyvateľov so základným vzdelaním. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a primerane zodpovedá vzdelanostným potrebám obce a regiónu. Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že odborne remeselne zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v obci, v regióne a v blízkom okolí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v obciach

DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	BEZ VZDELANIA	ZÁKLADNÉ VZDELANIE	UČŇOVSKÉ VZDELANIE BEZ MATURITY	STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE S MATURITOU	VŠEOBECNÉ STREDNÉ, GYMNÁZIUM	VYSOKO- ŠKOLSKÉ VZDELANIE	SPOLU PRODUKTÍVNY VEK NAD 14 ROKOV
OBEČ							
BARTOŠOVCE	0	10	116	315	14	190	645
% k počtu v obci	0	1,55	17,98	48,84	2,17	29,46	100
HERTNÍK	28	142	224	176	120	208	898
% k počtu v obci	3,12	15,81	24,94	19,60	13,37	23,16	100
HERVARTOV	57	78	139	90	53	96	513
% k počtu v obci	11,11	15,20	27,10	17,54	10,33	18,72	100
OSIKOV	12	60	280	250	120	180	902
% k počtu v obci	1,33	6,65	31,04	27,72	13,30	19,96	100
ŠIBA	118	104	137	153	35	86	633
% k počtu v obci	18,64	16,43	21,64	24,17	5,53	13,59	100
VANIŠKOVCE	5	22	86	212	10	52	387
% k počtu v obci	1,29	5,69	22,22	54,78	2,58	13,44	100
POČET CELKOM	220	416	982	1196	352	812	3978
% K POČTU CELKOM	5,53	10,46	24,68	30,07	8,85	20,41	100

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa nachádzajú v regióne so stabilne vyššou mierou nezamestnanosti ako je celoslovenský priemer. Okres Bardejov, v ktorom sa obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od roku 2017 zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov. Počet nezamestnaných obyvateľov obcí v produktívnom veku je dlhodobo stabilný, podobne ako aj počet obyvateľov, ktorých je možné zaradiť do kategórie dlhodobo nezamestnaných. V jednotlivých obciach sú možnosti zamestnať sa obmedzené, väčšina obyvateľov obcí v produktívnom veku nachádza svoje uplatnenie v blízkom regióne s možnosťou denného dochádzania najmä v okolí poľnohospodárstve, v stavebníctve a vo verejnej správe na úradoch územnej samosprávy a verejnej správy, v zdravotníctve a v školstve.

Nie zanedbateľná časť obyvateľov obcí odchádza za prácou v pravidelných turnusoch do vzdialenejších regiónov a do zahraničia, kde sa zamestnávajú najmä v oblasti opatrovateľstva a v oblasti stavebníctva.

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti v obci Bartošovce

OBEČ BARTOŠOVCE	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	60	57	61	59	55	48
Počet dlhodobo nezamestnaných	10	10	10	8	8	7
Počet obyvateľov na aktívnych prácach	4	4	2	1	1	1

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obec Bartošovce, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti v obci Hervartov

OBEC HERVARTOV	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet dlhodobo nezamestnaných	17 %	13 %	5 %	3 %	6 %	8 %

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obec Hervartov, 2022

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti v obci Osikov

OBEC OSIKOV	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	32	28	23	25	28	35
Počet dlhodobo nezamestnaných	10	9	7	8	9	14
Počet obyvateľov na aktivačných prácach	3	2	4	2	2	3

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obec Osikov, 2022

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti v obci Šiba

OBEC ŠIBA	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	42	36	33	31	32	33	23

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obec Šiba, 2022

Na zmiernenie nezamestnanosti a udržanie pracovných návykov obce využívajú projekty pre aktivačné práce, v prípade možností aj projekty pre absolventskú prax. Aktuálne obec Bartošovce zamestnáva v rámci malých obecných služieb jedného uchádzača o zamestnanie, obec Hertník každý rok v priemere dvoch – troch uchádzačov o zamestnanie, obec Hervartov troch uchádzačov o zamestnanie, obec Osikov štyroch uchádzačov o zamestnanie, obec Šiba dvoch uchádzačov o zamestnanie a obec Vaniškovce aktuálne nezamestnáva žiadneho uchádzača o zamestnanie v rámci malých obecných služieb.

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obciach a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí podpora rozvoja individuálnej výstavby zo strany obcí aj záujem obcí zabezpečiť, alebo podieľať sa na zabezpečení sociálneho bývania v obciach. Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby v súlade s územnými plánmi obcí, investície obcí do infraštruktúry a záujem jednotlivých obcí o zabezpečenie sociálneho bývania – to sú nástroje obcí a ich orgánov pre podporu pozitívneho demografického vývoja obyvateľov v obciach a motivácie najmä mladých rodín nevystáňovať sa z obcí. Každá obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu domov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Obyvatelia obcí žijú prevažne v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obcí. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, spolu je v obciach takmer 80 domov neobývaných a približne dvadsať domov je obývaných prechodne, spravidla na víkendovú rekreáciu. Obec Šiba má osem nájomných bytov vo vlastníctve obce, obce Hertník a Vaniškovce majú na svojom území byty v súkromnom vlastníctve. Obce Hervartov a Osikov plánujú výstavbu nájomných bytov bežného štandardu, najmä na podporu mladých rodín usadiť sa v obci. Obec Hertník začala s výstavbou novej ulice pre individuálnu výstavbu domov. Podobne aj obec Hervartov plánuje rozšírenie svojho intravilánu tak, aby umožnila výstavbu nových rodinných domov. Obec Osikov má v súlade s územným plánom obce naplánované nové obytné ulice pre individuálnu výstavbu domov, obec Vaniškovce má naplánované tri nové lokality pre individuálnu výstavbu rodinných domov v počte 92.

Tabuľka: Prehľad domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY			BYTY	
	OBÝVANÉ DOMY	NEOBÝVANÉ DOMY	PRECHODNE OBÝVANÉ DOMY	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH VO VLASTNÍCTVE OBCE	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH V SÚKROMNOM VLASTNÍCTVE
BARTOŠOVCE	200	15	9		
HERTNÍK	289	16	3	0	12
HERVARTOV	113	20	0	0	
OSIKOV	225	10	5	0	0
ŠIBA	142	12	2	8	0
VANIŠKOVCE	96	5			7

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

Napriek priaznivým podmienkam pre individuálnu výstavbu sa najviac domov postavilo v obciach do roku 1990.

Tabuľka: Vek domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY POSTAVENÉ V ROKOCH				
	do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2007	2008 - 2021
BARTOŠOVCE	0	87	86	31	20
HERTNÍK	5	80	140	45	19
HERVARTOV	5	34	53	31	
OSIKOV	0	81	86	34	39
ŠIBA	4	31	86	14	27
VANIŠKOVCE					

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obciach Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa nenachádza žiadna ambulancia všeobecného lekára pre dospelých ani ambulancia pediatra. Za základnou zdravotnou starostlivosťou odchádzajú obyvatelia obcí do obce Raslavice, alebo do mesta Bardejov. Do obce Vaniškovce v pravidelných intervaloch dochádza všeobecný lekár. Aj ďalšie odborné ambulancie vrátane stomatologických ambulancií sa najbližšie nachádzajú v meste Bardejov. V prípade potreby urgentnej pomoci, alebo v prípade vážnejších zdravotných problémov obyvatelia obcí využívajú najbližšiu nemocnicu, ktorá sa nachádza v meste Bardejov, alebo v krajskom meste Prešov.

Obce Šiba a Vaniškovce pre svojich občanov poskytujú terénnu opatrovateľskú službu. V obci Hertník sa nachádza Dom dôchodcov, n. o. pre 14 klientov, ktorého zriaďovateľom je obec Hertník. V obci sa nachádza aj ústav pre mentálne postihnutých IZ KOR-GYM pre približne 60 klientov, mládež aj dospelých, ktorého zriaďovateľom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Ostatné obce neposkytujú pre obyvateľov obce žiadne terénne, ambulantné ani pobytové sociálne služby. V rámci sociálnej pomoci všetky obce poskytujú základné sociálne poradenstvo, zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu⁸ a pravidelne monitorujú potrebu sociálnej pomoci v obciach tak, aby sa z dlhodobého hľadiska pripravili na poskytovanie vybraných sociálnych služieb podľa potreby. Pre zabezpečenie sociálnej starostlivosti každá obec prijala svoj Komunitný plán sociálnych služieb obce. V rámci samosprávnych kompetencií obce v súlade s aktuálnou legislatívou využívajú možnosť adresného poskytovania rôznych benefitov sociálneho alebo finančného charakteru sociálne slabším skupinám obyvateľov. Je to najmä príspevok na stravovanie poberateľom dôchodkov, rozvoz stravy imobilným občanom a ďalšie služby sociálneho charakteru.

V každej obci sa nachádza pohrebisko, v obciach sú vybudované Domy smútku s vlastným chladiacim zariadením.

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obciach Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je dostupný predaj základných potravín spojený s predajom zmiešaného tovaru. Sortiment základného tovaru je

⁸ najmä zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do obce Raslavice a do mesta Bardejov. Poštový úrad sa nachádza v obci Hertník, bankomat nie je v žiadnej obci. Prehľad zabezpečenia základných občianskych služieb je v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad služieb v obciach

OBEČ	POTRAVINY (POTRAVINY SPOJENÉ SO ZMIEŠANÝM TOVARAM)	PREDAJŇA ZELENINY - OVOCIA	PREDAJŇA S TEXTILOM	PREDAJŇA S OBUVOU	LEKÁREŇ	TRHOVISKO	POHOSTINSTVO, REŠTAURÁCIA	CUKÁREŇ	BANKOMAT	POŠTA
BARTOŠOVCE	1						1			
HERTNÍK	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1
HERVARTOV	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0
OSIKOV	áno/ 1	nie	nie	nie	nie	nie	2	nie	nie	nie
ŠIBA	áno/1	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
VANIŠKOVCE	1						1			

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vanišovce, 2022

6. ŠKOLSTVO

Obce Bartošovce, Hervartov, Osikov, Šiba, Vanišovce sú zriaďovateľmi materských škôl bez právnej subjektivity. Obce Bartošovce, Hervartov, Osikov, Šiba sú zriaďovateľmi základných škôl bez právnej subjektivity. Obec Hertník je zriaďovateľom Základnej školy s materskou školou.

Obec Bartošovce je zriaďovateľom Materskej školy Bartošovce (ďalej aj „*materská škola*“ v príslušnom gramatickom tvare) bez právnej subjektivity. Stabilizovaný demografický vývoj v obci korešponduje so stabilizovaným počtom detí v materskej škole. Materská škola má dve triedy a je spádovou materskou školou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Bartošovce. Kapacita materskej školy je zo strednodobého horizontu postačujúca. Súčasťou materskej školy je školská jedáleň. Podobne aj obec Hervartov je zriaďovateľom Materskej školy Hervartov (ďalej aj „*materská škola*“ v príslušnom gramatickom tvare) bez právnej subjektivity. Počet detí v materskej školy primerane narastá, kapacita jednej triedy je postačujúca. Materská škola je spádovou materskou školou pre deti s trvalým pobytom v obci Hervartov. Zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity je aj obec Osikov. Materská škola Osikov (ďalej aj „*materská škola*“ v príslušnom gramatickom tvare) má dve triedy a jej kapacita je postačujúca. Je spádovou materskou školou pre deti s trvalým pobytom v obci Osikov, počet detí navštevujúcich materskú školu je stabilizovaný. Súčasťou materskej školy je školská jedáleň. Obec Šiba je tiež zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Kapacitu Materskej školy Šiba (ďalej aj „*materská škola*“ v príslušnom gramatickom tvare) obec po roku 2017 rozšírila, aktuálne má materská škola dve triedy a jej kapacita je postačujúca, počet detí je stabilizovaný. Materská škola je spádovou pre deti s trvalým pobytom v obci Šiba. Súčasťou materskej školy je aj školská jedáleň, ktorej kuchyňa slúži aj pre výdajnú školskú jedáleň pri základnej škole. Zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity je aj obec Vaniškovce. Materská škola Vaniškovce (ďalej aj „*materská škola*“ v príslušnom gramatickom tvare) je spádovou materskou školou pre deti s trvalým pobytom v obci Vaniškovce. Jej kapacita dvoch tried je postačujúca, počet detí navštevujúcich materskú školu je stabilizovaný. Súčasťou materskej školy je školská jedáleň. Materská škola v obci Hertník je súčasťou Základnej školy s materskou školou Hertník. Kapacita dvoch tried je aktuálne postačujúca, počet detí navštevujúcich materskú školu postupne mierne narastá. Materská škola je spádovou materskou školou pre deti s trvalým pobytom v obci Hertník.

Tabuľka: Vývoj počtu detí v materských školách

OBEČ	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BARTOŠOVCE					24	28
HERTNÍK	28	32	32	34	30	36
HERVARTOV	11	11	11	11	16	26
OSIKOV	44	32	34	28	29	36
ŠIBA	30	31	29	33	31	30
VANIŠKOVCE	25	25	25	26	26	26
SPOLU						

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

Budova materskej školy v obci Bartošovce je po čiastočnej rekonštrukcii. Potrebná je modernizácia vnútorných priestorov, najmä sociálnych zariadení pre deti a rozvodov médií. Obec potrebuje pravidelne investovať do nákupu elektronických interaktívnych edukačných pomôcok, do nákupu hračiek aj do pravidelného obnovovania vnútorného vybavenia a zariadenia materskej školy. Investície si vyžaduje aj detské ihrisko pri materskej škole, potrebný je nákup bezpečných ihriskových prvkov pre deti. Pre školskú jedáleň je potrebné zakúpiť ekologické a ekonomické zariadenia na prípravu a uskladňovanie jedál a potravín. Potrebný je aj nákup jedálenského vybavenia pre školskú jedáleň. Budova materskej školy v obci Hervartov je spoločná aj pre základnú školu. Celá budova je po čiastočnej rekonštrukcii. Obec má vypracovaný projekt na zníženie energetickej náročnosti budovy. Potrebná je aj rekonštrukcia sociálnych zariadení a rozvodov kúrenia a ďalších médií. Obec potrebuje priestory materskej školy vybaviť novým zariadením a nábytkom a nakúpiť interaktívne pomôcky a hračky pre deti. Potrebná je aj investícia do nových a bezpečných ihriskových prvkov v areáli materskej školy. Budova materskej školy v obci Osikov je čiastočne zrekonštruovaná, je vybavená novými učebnými pomôckami, PC, interaktívnymi tabuľami. V areáli materskej školy sa nachádza detské ihrisko, ktoré je potrebné

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

pravidelne vybaviť bezpečnými ihriskovými prvkami. Školská jedáleň je po čiastočnej rekonštrukcii, potrebné je nakúpiť moderné zariadenia pre skladovanie potravín a prípravu jedál, potrebné je nakúpiť aj nábytkové zariadenie a vybavenie jedálenskej časti. Materská škola v obci Šiba sa nachádza v spoločnej budove s obecným úradom. Časť budovy kde sa materská škola nachádza bola po roku 2017 rozšírená prístavbou, v prístavbe je zariadená spálňa pre deti. Ostatné časti interiérových priestorov pre materskú školu sú po čiastočnej rekonštrukcii, nové sú sociálne zariadenia aj vnútorné vybavenie, najmä stoly, stoličky a ostatný nábytok. Pre edukačný proces je materská škola vybavená školskými pomôckami aj interaktívnymi tabuľami v oboch triedach. Potrebná je rekonštrukcia školskej jedálne, je potrebné nakúpiť ekonomické a ekologické zariadenia pre uskladňovanie potravín a pre prípravu jedál. Budova materskej školy v obci Vaniškovce je po čiastočnej rekonštrukcii, potrebné je zakúpenie interaktívnych edukačných pomôcok a hračiek aj nového nábytku a ďalšieho zariadenia pre denný aj oddychový čas detí. Rekonštrukciu si vyžaduje aj školská jedáleň, potrebný je nákup ekonomických a ekologických zariadení pre prípravu a skladovanie jedál a potravín. Detské ihrisko pri materskej škole potrebuje nákup ihriskových prvkov.

Budova Základnej školy s materskou školou v obci Hertník je po čiastočnej rekonštrukcii. Potrebná je modernizácia sociálnych zariadení pre deti a žiakov, rekonštrukcia kúrenia a rozvodov ďalších médií aj nákup nového nábytku a ďalšieho zariadenia a vybavenia. Obec pravidelne dopĺňa interaktívne edukačné pomôcky, tabule a hračky. Aktuálne je vo výstavbe technická učebňa. Škola má vlastný amfiteáter, telocvičňu aj ihrisko. Modernizáciu si vyžaduje školská jedáleň, potrebné je zakúpenie nových zariadení na prípravu a skladovanie jedál a potravín aj jedálenské zariadenie.

Tabuľka: Vývoj počtu žiakov v školskom klube detí v obci Hertník

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
25	25	25	35	35	29	25	23

Zdroj: obec Hertník, 2022

Tabuľka: Vývoj počtu stravníkov v školskej jedálni v obci Hertník

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
132	140	146	165	198	186	243	175

Zdroj: obec Hertník, 2022

Obec Bartošovce je zriaďovateľom neplnoorganizovanej Základnej školy Bartošovce (ďalej aj „základná škola“ v príslušnom gramatickom tvare). Školským obvodom základnej školy je pre ročníky 1. – 4. celé územie obce Bartošovce. Kapacita základnej školy je postačujúca, počet žiakov navštevujúcich školu je stabilizovaný. V ďalších ročníkoch odchádzajú žiaci do základnej školy v obci Hertník, alebo v meste Bardejov. Zriaďovateľom neplnoorganizovanej základnej školy bez

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

právnej subjektivity je aj obec Hervartov. Základná škola Hervartov (ďalej aj „základná škola“ v príslušnom gramatickom tvare) je školským obvodom pre žiakov v ročníkoch 1. – 4. pre celé územie obce Hervartov. Počet žiakov je stabilizovaný, kapacita školy je postačujúca. Vo vyšších ročníkoch 5. – 9. navštevujú žiaci základnú školu v meste Bardejov. Súčasťou základnej školy je školská jedáleň, obec Hervartov plánuje zriadiť pri základnej škole školský klub detí. Podobne aj obec Osikov je zriaďovateľom neplnoorganizovanej Základnej školy Osikov (ďalej aj „základná škola“ v príslušnom gramatickom tvare). Počet žiakov navštevujúcich základnú školu mierne narastá, kapacita školy je postačujúca. Školským obvodom základnej školy pre ročníky 1. – 4. je územie obce Osikov. V ročníkoch 5. – 9. odchádzajú žiaci do základnej školy v obci Hertník. Súčasťou základnej školy je školský klub detí, v základnej škole je zriadená aj aktívna folklórna skupina Osikovčanik. Zriaďovateľom neplnoorganizovanej základnej školy bez právnej subjektivity je aj obec Šiba. Počet žiakov navštevujúcich Základnú školu Šiba (ďalej aj „základná škola“ v príslušnom gramatickom tvare) postupne mierne narastá, kapacita školy je postačujúca. Školským obvodom základnej školy pre ročníky 1. – 4. je územie obce Šiba, do vyšších ročníkov odchádzajú žiaci do mesta Bardejov. Súčasťou základnej školy je školský klub detí, v roku 2018 obec zriadila aj výdajnú školskú jedáleň, do ktorej stravu dováža zo školskej jedálne pri materskej škole.

Základná škola v obci Hertník ako súčasť Základnej školy s materskou školou je plnoorganizovaná a má narastajúci počet žiakov. Jej školským obvodom je celé územie obce Hertník a pre ročníky 5. – 9. územie obcí Bartošovce, Fričkovce, Osikov. Kapacita základnej školy je postačujúca.

V obciach Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa nenachádzajú súkromné ani cirkevné školy, na území obcí nie je ani umelecká škola alebo iné špecializované školy.

Tabuľka: Vývoj počtu žiakov v základných školách

OBEČ	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BARTOŠOVCE					29	31
HERTNÍK	163	170	190	186	188	192
HERVARTOV	20	19	17	17	20	18
OSIKOV	33	40	35	40	43	40
ŠIBA	24	26	30	33	34	36

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, 2022

Budova základnej školy v obci Bartošovce je po čiastočnej rekonštrukcii. Potrebná je modernizácia vnútorných priestorov, najmä sociálnych zariadení pre žiakov a rozvodov médií. V záujem zabezpečenia rozvoja vzdelávania obec potrebuje pravidelne investovať do nákupu interaktívnych tabúl a ďalšieho vybavenia aj do aktualizácie a modernizácie softwarového a hardwarového vybavenia školy. Modernizáciu vyžadujú aj priestory pre učiteľov a telocvičňa.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Škola zabezpečuje aj viaceré záujmové krúžky. Základná škola v obci Hervartov sídli v spoločnej budove s materskou školou. Budova je po čiastočnej rekonštrukcii, aktuálne je rozpracované dobudovanie telocvične a obec má pripravený projekt na zníženie energetickej náročnosti budovy. Pre vyučovací proces žiakov je potrebná modernizácia hardwarového a softwarového vybavenia školy, modernizácia interaktívnych edukačných pomôcok, potrebný je nákup nového zariadenia a vybavenia tried a priestorov pre učiteľov. Rekonštrukciu si vyžaduje aj vnútorné vybavenie školskej jedálne, potrebný je najmä nákup ekonomických a ekologických zariadení na prípravu jedál a skladovanie potravín, tiež nákup jedálenského vybavenia. Budova základnej školy v obci Osikov je po rekonštrukcii a vybavená novými učebnými pomôckami vrátane interaktívnych tabúl a hardwarového vybavenia. Budova vonkajšej časti základnej školy v obci Šiba je v havarijnom stave. Interiérové priestory sú čiastočne zrekonštruované, potrebná je rekonštrukcia a modernizácia najmä sociálnych zariadení pre žiakov a pre učiteľov, rekonštrukcia kúrenia a rozvodov ďalších médií. Škola potrebuje nový nábytok a ďalšie zariadenie pre žiakov aj pre učiteľov. V škole je zriadená počítačová miestnosť, potrebná je pravidelná aktualizácia softwarového vybavenia a modernizácia hardwarového vybavenia. Žiakom chýba telocvičňa, v škole je zriadená len miestnosť ako cvičebňa. Nové vybavenie je potrebné zakúpiť aj do výdajnej školskej jedálne.

7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCÍ

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sú subjektom verejnej správy.⁹ Finančné prostriedky, s ktorými obce hospodária sú verejnými prostriedkami.¹⁰ Verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únie.

Od kondície a rozpočtovej zodpovednosti jednotlivcej obce v priamo úmernej miere závisí jej schopnosť pripraviť projekty, štúdie, projektové dokumentácie, následne pripraviť žiadosti pre získanie nenávratných finančných prostriedkov a v neposlednom rade aj jej schopnosť schválené projekty realizovať. Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce zodpovedne pristupujú k tvorbe svojich rozpočtov, viacročných rozpočtov aj k ich čerpaniu. Rozpočty obcí neobsahuje zámery a ciele, ktoré budú obce realizovať z výdavkov svojich rozpočtov (program obce).

⁹ § 3 odseky 1, 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

¹⁰ § 2 písmeno a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Silným nástrojom rozpočtovej disciplíny v obciach je zavedený systém finančnej kontroly, najmä základná finančná kontrola a administratívna finančná kontrola. Obce, ktoré využívajú bankové úverové zdroje ich využívajú zodpovedne.

V majetku obce Bartošovce sa nachádzajú miestne cesty v dĺžke 5 km, budova obecného úradu, budova materskej školy, šatne TJ, budova Domu služieb. Obec svoj majetok nezverila do správy, ani nezaložila do žiadnej obchodnej spoločnosti. V majetku obce Hertník sú miestne cesty v dĺžke 8 km, budova Obecného úradu so sálou kultúrneho domu, budova Domu služieb, Chata Koliba, Dom smútku, budova Základnej školy s materskou školou, budova Domova dôchodcov, čistička odpadových vôd. Obec časť svojho majetku zverila do správy rozpočtovej organizácii Základná škola s materskou školou, do žiadnej obchodnej spoločnosti obec časť svojho majetku nevložila. V majetku obce Hervartov sú miestne cesty, budova obecného úradu, kultúrno-správna budova. Časť svojho majetku obec zverila do správy. Majetkom obce Osikov sú miestne cesty v dĺžke 5,71 km, budova obecného úradu, budova materskej školy, budova základnej školy, čistička odpadových vôd, šatne futbalového klubu, hasičská zbrojnica, obec je aj jedným zo spoluvlastníkov akcií VVS, a.s. V majetku obce Šiba sú miestne cesty, budova obecného úradu s materskou školou, budova základnej školy, strategická budova, futbalová šatňa, futbalové ihrisko, budova Požiarnej zbrojnice, Dom nádeje, bytovka s bytmi. Časť svojho majetku obec zverila do správy, do žiadnej obchodnej spoločnosti obec časť svojho majetku nevložila. Majetkom obce Vaniškovce sú miestne cesty v dĺžke 2,7 km, budova obecného úradu, budova materskej školy a cintorín.

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Bartošovce

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	26 893,90	22 409,95	23 350,76	9 273,91		
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	10 208,63	13 629,10	15 412,91	497,54		
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	293 634,97	127 082,54	335 074,06	72 744,83		
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY		13 922,00				
ÚVERY Z BÁNK	4 059,71	62 916,19	23 415,32	513,00		
VÝVOJ VÝDAVKOV						
VLASTNÝ VÝKON	343 253,25	312 248,99	317 140,83	151 974,88		
PRENESENÝ VÝKON	226 015,94	95 684,49	140 304,04	44 836,58		
ZÁVÄZKY	2 060,41	6 266,97		113 313,47		
OSTATNÉ			296,17	10,00		

Uvedené v €.

Zdroj: obec Bartošovce, 2022

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Hertník

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	455.748	459.889	473.056	453.917	453.917	453.917
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	42.680	38.023	45.314	46.966	46.966	46.966
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	576.409	645.965	650.414	608.210	604.210	604.210

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY	0	0	0	0	0	0
NÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY	0	22.722	0	0	0	0
ÚVERY Z BÁNK	0	0	0	0	0	0
Kapitálové príjmy	1.337	5.786	2.880	1.000	1.000	1.000
Kapitálové transfery	28.479	3.955	5.000	0	0	0
Finančné operácie	34.686	400199	86.4190	0	0	0
VÝVOJ VÝDAVKOV						
Bežné výdavky	372.729	429.398	434.928	378.478	387.578	399.478
Kapitálové výdavky	104.808	61.140	136.557	52.000	38.900	27.000
Finančné operácie	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Výdavky ZŠ s MŠ	620.141	648.451	677.337	709.467	709.467	709.467

Uvedené v €.

Zdroj: obec Hertník, 2022

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Hervartov

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
Spolu:	418175	504071	342888	325314	320324	320824
Bežné príjmy	289730	324037	322923	325314	320324	320824
Kapitálové príjmy	131275	52930	0	0	0	0
Finančné operácie príjmové	32220	127104	19965	0	0	0
VÝVOJ VÝDAVKOV						
Spolu:	417157	462515	342888	325314	320324	320324
Bežné výdavky	279786	260728	318648	319878	314888	315388
Kapitálové výdavky	131275	171949	18804	0	0	0
Finančné operácie výdavkové	6096	29918	5436	5436	5436	5436

Uvedené v €.

Zdroj: obec Hervartov, 2022

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Osikov

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	25 201	31 854	32 011	32 000	33 000	33 000
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	43 833	42 681	49 847	50 000	55 000	55 000
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	353 215	333 201	346 017	401 842	442 000	442 000
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY	270 534	117 042	100 446	0	0	0
ÚVERY Z BÁNK	125 612	0	100 000	0	0	0
VÝVOJ VÝDAVKOV						
VLASTNÝ VÝKON	224 736	257 374	260 351	286 386	310 00	310 000
PRENESENÝ VÝKON	106 390	132 983	142 744	130 981	144 080	144 080
ZÁVÄZKY	46 694	36 251	58 931	40 000	40 000	40 000
OSTATNÉ	341	30	428	700	700	700

Uvedené v €.

Zdroj: obec Osikov, 2022

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Šiba

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	21910	25069,49	24134,38	21400,00	24000,00	24000,00
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	25774	21731,86	26724,05	42122,00	25400,00	25400,00
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	237345	263264,54	267034,13	260000,00	250000,00	250000,00
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY	156617	363410,42	172665,58	185137,00	88030,00	85000,00

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

ÚVERY Z BÁNK	245246	21555,60	18655,60	215242,19	209800,00	204400,00
VÝVOJ VÝDAVKOV						
VLASTNÝ VÝKON	298740,68	265526,83	66227,90	187861,00	65752,00	71194,00
PRENESENÝ VÝKON	89130	91489,11	117254,77	99556,00	95000,00	95000,00
ZÁVÄZKY	265103,32	249091,01	248461,33	215242,00	209800,00	204400,00
OSTATNÉ	11367	213490,77	8206,63	6000,00	13000,00	13000,00

Uvedené v €.

Zdroj: obec Šiba, 2022

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obce Vaniškovce

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VÝVOJ PRÍJMOV						
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	166 805,40	168 300,17	171 685,96			
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	19 490,40	9 240,37	10 044,08			
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	159 709,13	119 028,45	22 191,36			
NENÁVRATNÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY		8 777,00				
ÚVERY Z BÁNK	153 581,85					
VÝVOJ VÝDAVKOV						
VLASTNÝ VÝKON	362 775,52	174 684,36	164 141,34			
PRENESENÝ VÝKON	169 541,45	117 537,25	164 141,34			
ZÁVÄZKY	12 506,48	18 104,36	11 206,88			
OSTATNÉ						

Uvedené v €.

Zdroj: obec Vaniškovce, 2022

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Obce vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám, ako aj program vzájomného prepojenia informácií verejnej správy vyžaduje kvalitné technické zázemie. Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce majú pre výkon svojich kompetencií technické a softwarové zázemie aktuálne postačujúce. S postupným rozširovaním požiadaviek na prepojenie verejnej správy bude v podmienkach jednotlivých obcí potrebné zohľadniť pravidelnú aktualizáciu softwarového aj hardwarového vybavenia úradov.

Pre zabezpečovanie malých obecných služieb nemajú obce dostatočné technické a technologické vybavenie. Obciam s výnimkou obce Šiba chýba traktor s vlečkou a ďalšie technické zázemie pre udržiavanie miestnych ciest a verejného priestranstva.

Výkonným zázemím každej obce a jej orgánov - starostu obce a obecného zastupiteľstva obce je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a komplexnú komunikáciu s občanmi. Obce sú zapojené do DEUS - DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska. DEUS vybudoval a prevádzkuje systém pre elektronizáciu agendy miest a obcí Dátové centrum obcí a miest (DCOM). Jednotlivé obce zamestnávajú

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

administratívnych a odborných zamestnancov aj pedagogických zamestnancov s výnimkou obce Hertník. Starostovia jednotlivých obcí neustále dbajú o zabezpečenie pravidelného vzdelávania zamestnancov obcí v súvislosti s implementáciou aktuálnej legislatívy aj v súvislosti v rozvojom informačných technológií a využívania elektronických služieb verejnej správy. Obce Bartošovce, Hertník, Osikov, Šiba, Vaniškovce sú účastníkmi zmluvy o zriadení Spoločného stavebného úradu so sídlom v obci Raslavice, obce Hervartov, Šiba, Vaniškovce sú účastníkmi zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu so sídlom v obci Richvald, obec Hertník je účastníkom zmluvy o zriadení spoločného školského úradu a životného prostredia so sídlom v obci Richvald. Obec Hertník je zároveň sídlom matričného úradu.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obce nemajú dostatočne vybudovanú a dobudovanú technickú infraštruktúru v rámci svojho územia. Na území obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice. Prietok vody je dostatočný, pre zabezpečenie plynulosti dodávky vody nie je potrebné zväčšiť objem vodojemu v obciach.

Výstavba plynofikácie v obciach Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce bola ukončená. Plynofikácia obcí veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obcí došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporné prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia, najmä ovzdušia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá len prechodne, aktuálne len podľa vývoja cien v čase, ak je ponuka tuhých palív mimoriadne cenovo výhodná. Územie obcí je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Košice. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov.

Systém likvidácie odpadových vôd je v obciach Bartošovce, Hertník, Osikov, Vaniškovce postačujúci. Na území obcí Bartošovce, Hertník, Osikov a na časti územia obce Vaniškovce je vybudovaná kanalizačná sieť, ktorá odvádza splaškové vody do čističky odpadových vôd. Verejná kanalizácia je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice. Systém likvidácie odpadových vôd v obciach Hervartov a Šiba je nevyhovujúci. Chýba vybudovanie kanalizačnej siete a čistička odpadových vôd. Splaškové odpadové vody v obci sú odvádzané

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIČOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

spravidla do zastaralých septikov a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže často dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Nemaľým problémom je aj zamedzenie vypúšťania časti splaškových odpadových vôd do cestných rigolov zaústených do povrchových tokov.

V obciach nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch.

Na území obcí existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., vyhovujúce a postačujúce je pokrytie signálom komerčných operátorov. Územie obcí je pokryté televíznym signálom, obce nie sú napojené na žiadnu káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je hlavne cez mobilných operátorov.

Obce majú vybudované verejné osvetlenie. V obci Hervartov je verejné osvetlenie po čiastočnej rekonštrukcii, v ostatných obciach je potrebná modernizácia verejného osvetlenia vrátane svetelných telies tak, aby verejné osvetlenie zodpovedalo súčasným potrebám energetickej úspornosti. Podobne aj obecný rozhlas je v obci Hervartov po čiastočnej rekonštrukcii, v ostatných obciach vyžaduje investície do svojej modernizácie. Obce nemajú vybudovaný kamerový systém na svojich územiach, vybudovanie kamerového systému zvýšilo bezpečnosť obyvateľov..

Tabuľka: Technická infraštruktúra v obciach

INFRŠTRUKTÚRA	PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBCNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE
OBEČ						
BARTOŠOVCE	1991	1986	2020	2020	1965	1965
HERTNÍK	1986	1982	1988	1988	1972	1962
HERVARTOV	1999	1972	NIE	NIE	ÁNO	ÁNO
OSIKOV	1988	1980	1998	1998	1971	1967
ŠIBA	ÁNO	ÁNO	NIE	NIE	ÁNO	ÁNO
VANIŠKOVCE	1994	1987	2014		1965	1965

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osik, Šiba, Vanišovce, 2022

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Na území obcí vzniká komunálny odpad, hlavne zmesový odpad a biologický odpad. Obce v súlade s ustanoveniami zákona č. 79/2015Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečujú triedený zber odpadu vo všetkých komoditách komunálneho odpadu, nakladanie s ním aj jeho odvoz. V obciach je separovaný zber odpadu z obalov a odpadu z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi zo skla, z plastu, z papiera, z kovu aj z viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky, ďalej zber jedlých olejov a tukov, objemného odpadu, odpadu s obsahom škodlivých látok, drobného stavebného odpadu aj biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad a parkov. Obce zároveň umožňujú zber elektroodpadu a použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov. Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce na svojom území nezabezpečujú triedený zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností, ale umožňujú pôvodcom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností vlastné kompostovanie. Dôvodom nezavedenia triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností je uplatnenie výnimky.¹¹ Odvoz odpadu je zabezpečený prostredníctvom zmluvných partnerov obce. Pre zvýšenie miery triedenia komunálnych odpadov obce využívajú a zavádzajú legislatívne nástroje tak, aby boli obyvatelia obcí motivovaní k zvýšeniu miery separovania a zároveň aby bol výber poplatkov za komunálne odpady postačujúci pre úhradu nakladania s odpadom a zabezpečenie jeho vývozu.

V obciach sa nenachádza kompostovisko pre biologicky rozložiteľný odpad, ani nie je vybudovaný zberný dvor. Obce podporia výstavbu a prevádzku kompostoviska aj zberného dvora. Pre zber a spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad a parkov, najmä trávy a konárov obciam Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Vaniškovce chýba mulčovač a štiepkovač.

Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je však potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok, nakoľko časti obyvateľov v obciach ešte chýba dostatočná ekologická zodpovednosť. Obce dbajú na to, aby sa v ich katastri nevyskytli žiadne enviromentálne záťaž.

8.3 DOBROVOĽNÁ POŽIARNA OCHRANA

V obciach Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je dlhoročná tradícia Dobrovoľného hasičského zboru. Dobrovoľný hasičský zbor je zameraný na zásahovú činnosť pri požiaroch, zabezpečuje protipožiarnu prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov v obci. Aktívne sa zapája do protipovodňových akcií aj do aktivít súvisiacich s pandemickou situáciou. V obciach sa nachádza požiarna zbrojnica, v obci Šiba je požiarna zbrojnica po rekonštrukcii. Obce

¹¹ § 81 odsek 21 písmeno b) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

sú vybavené protipovodňovými vozíkmi a automobilovou technikou, ktorú získali v rámci prerozdelenia od ministerstva vnútra SR.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obce využívajú svoje kultúrne domy, ktoré sú súčasťou kultúrno-správnej budovy, alebo sú to samostatne stojace budovy. Kultúrne domy je potrebné rekonštruovať tak, aby zodpovedali energetickej úspornosti budov, potrebná je aj rekonštrukcia vnútorných priestorov, rekonštrukcia sociálnych zariadení a rozvodov médií aj modernizácia vnútorného vybavenia a zariadenia, vrátane kuchýň a ich zázemia pre skladovanie a prípravu potravín a jedál.

Ponuka kultúrnych a spoločenských aktivít je pomerne bohatá. Obce každoročne organizujú tanečné zábavy, fašiangový ples, deň matiek, deň detí, deň dôchodcov, vianočné akademie a ochotnícke divadlo.

Pre športové aktivity majú obyvatelia obce k dispozícii viaceré športoviská. Multifunkčné ihrisko v obci Hervartov je v areáli základnej školy, pre posilňovňu je vyhradená samostatná miestnosť v budove školy. Obec Osikov má pódium na konanie kultúrnych akcií a väčší altánok v areáli pri futbalovom ihrisku. V obci Šiba sa pri miestnom futbalovom ihrisku buduje športová a zároveň aj oddychová zóna. Nachádza sa tam futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, altánky a amfiteáter, v ktorom sa každoročne koná akcia pod názvom „Deň obce“.

V jednotlivých obciach sa konajú športové víkendy a futbalové turnaje, stolnotenisové turnaje, volejbalové zápasy aj tenisové turnaje. Aj napriek týmto aktivitám občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a dospelých.

Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami musia občania dochádzať do väčších centier.

V rámci spoločenského a športového vyžitia občania využívajú modernizovanú oddychovú zónu v centre svojich obcí, v niektorých častiach obcí občanom chýbajú lavičky, altánky, piknikové plochy.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Tabuľka: Prehľad kultúrnych a športových možností v obciach

KULTÚRNE, ŠPORTOVÉ ZARIADENIE	KULTÚRNY DOM	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	INÉ
OBEČ							
BARTOŠOVCE	1	2	1	2	-	1	-
HERTNÍK	áno	áno	áno	áno	áno	áno	rybník
HERVARTOV	áno	áno	nie	áno	nie	nie	nie
OSIKOV	1	2	1	1	-	1	-
ŠIBA	1	2	1	0	0	1	1
VANIŠKOVCE	1	1	1				

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce majú ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Programu rozvoja obcí. Aktuálne má obec Hertník pripravené projekty na rekonštrukciu chaty Koliba, opravu kaplnky sv. Kríža na cintoríne, na zateplenie Domu služieb a na inštaláciu ozvučenia a osvetlenia javiska v sále Kultúrneho domu. Obec Hervartov má spracovanú projektovú dokumentáciu na stavbu „Zníženie energetickej náročnosti Základnej školy s materskou školou“ a na stavbu „Rekonštrukcia miestnych komunikácií s výstavbou chodníkov“. Obec Osikov má pripravenú projektovú dokumentáciu a stavebné povolenie na zateplenie, výmenu zdroja tepla a fotovoltaiku pre budovu obecného úradu a kultúrneho domu, na zberný dvor, na ČOV, na rekonštrukciu a rozšírenie bývalého tenisového ihriska na viacúčelové ihrisko, na rozšírenie vodovodu na ulicu Farská, na rozšírenie kanalizácie na ulicu Hančíkova aj na miestne komunikácie vrátane chodníkov na uliciach Farská a Hančíkova. Obec má projektovú dokumentáciu aj na oddychovú zónu – park na starom cintoríne, na revitalizáciu verejných priestorov a na rekonštrukciu a rozšírenie šatní na futbalovom ihrisku. Obec Vaniškovce pripravuje vypracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu inžinierskych sietí a miestnych komunikácií v lokalite obce určenej na individuálnu výstavbu rodinných domov, na dobudovanie kanalizácie v starej časti obce a jej prepojenie do ČOV Raslavice aj projektovú dokumentáciu na vybudovanie oddychového areálu pre obyvateľov obce.

Ostatné projekty budú obce pripravovať po schválení Programu rozvoja obcí v nadväznosti na časovú os jeho plnenia a v súlade s prípravou žiadostí o nenávratné zdroje financovania.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných najmenej šesť rokov. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obcí. Pre potreby spracovania Programu rozvoja obcí boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti: geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport. Spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky.

Medzi silné stránky obcí patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvalifikovať. Silné stránky obcí možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre ich rozvoj.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nedostatočnú podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obcí pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

Tabuľka: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát / téma	Zdroj dát	Oblasť dát / téma	Zdroj dát
Geografia	obce	Služby	obce
Demografia	obce	Školstvo	obce
Vzdelanosť	obce	Ekonomika	obce
Zamestnanosť	obce	Technická infraštruktúra	obce
Domový fond	obce	Kultúra, šport	obce

Zdroj: vlastné spracovanie

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH

**12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI
V OBCIACH**

Po prechode slovenského ekonomického systému na trhovú hospodárstvo sa prejavili zmeny na trhu práce. Trh práce významne ovplyvňuje nerovnomerný rozvoj jednotlivých regiónov v rámci Slovenska. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti, najmä v regiónoch, kde je záujem investorov z rôznych dôvodov nízky. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom. Jej dôsledkom je nútená pravidelná a dlhodobá migrácia za prácou do vzdialenejších regiónov aj do zahraničia.

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce patria medzi obce s dlhodobo vysokou a stabilnou mierou nezamestnanosti. Dôvody takejto miery nezamestnanosti môžeme vidieť vo viacerých príčinách. V prvom rade je to zrušenie a zlikvidovanie viacerých podnikov ľahkého priemyslu, ktoré mali v regióne svoju tradíciu a zamestnávali značný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Boli to hlavne podniky v oblasti spracovávania potravín a poľnohospodárskych produktov, poľnohospodárske podniky, strojárne podniky. Okrem zamestnávania tieto podniky zároveň pripravovali na svoje profesie množstvo mladých ľudí v rámci učňovského a stredného odborného školstva. Ľudia, dnes už v strednom veku, vyškolení pre tieto tradičné profesie a remeslá dnes v tomto regióne nenachádzajú svoje uplatnenie.

V nemalej miere ďalšou možnou príčinou vysokej miery nezamestnanosti je aj malé zastúpenie obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním. Títo obyvatelia by vedeli a mali schopnosti rozvinúť v regióne malé a stredné podnikanie, prípadne prilákať zaujímavého investora pre rozvoj ľahkého priemyslu. V obciach je práve opačný trend, kedy obyvatelia regiónu s vysokoškolským vzdelaním sú nútení odchádzať a nájsť si svoje uplatnenie v iných častiach Slovenska a v zahraničí.

Veľkou mierou k vysokej nezamestnanosti prispieva aj nezamestnatelnosť marginalizovanej skupiny obyvateľov. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ďalšiu možnú príčinu vysokej miery nezamestnanosti, a tou je nízka kúpyschopnosť obyvateľov obce aj celého regiónu. Tá má za následok likvidáciu viacerých drobných podnikateľov, ktorí zabezpečujú predovšetkým predaj poľnohospodárskej produkcie, drobné služby občianskej vybavenosti, opravárenské a drobné

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIČOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

stavebné činnosti a podobne. V záujme poskytovania nízkych cien a prispôsobenia sa kúpyschopnosti obyvateľov tieto nemôžu vytvoriť ďalšie pracovné miesta a počítať s rozvojom vlastnej firmy.

Uvedené hlavné príčiny sú dlhodobé a ani vďaka aktívnej politike trhu práce nie sú uspokojivo minimalizované.

Územie obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v meste Bardejov, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

Okrem najväčších zamestnávateľov v regióne sídlila a pôsobia v obciach a ich okolí aj menší podnikatelia a samostatne hospodáriaci roľníci. Menší podnikatelia spravidla nezamestnávajú žiadnych ďalších zamestnancov, alebo najviac do päť zamestnancov, len výnimočne zamestnávajú viac ako šesť zamestnancov.

Tabuľka: Typy podnikateľských subjektov v obciach

TYP PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU	PODNIKATELIA FYZICKÉ OSOBY	PODNIKATELIA PRÁVNICKÉ OSOBY	SAMOSTATNE HOSPODÁRIACI ROĽNÍCI
OBEC			
BARTOŠOVCE	77	7	1
HERTNÍK	87	8	5
HERVARTOV			
OSIKOV	14	10	0
ŠIBA	56	3	2
VANIŠKOVCE	22	4	1

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

Dominantným podnikateľským odvetvím je poľnohospodárstvo a stavebníctvo. Najväčšími zamestnávateľmi v blízkom regióne s možnosťou denného dochádzania sú strojárne Bardejov, Nemocnica Bardejov a verejná správa, najmä školstvo, zdravotníctvo a úrady územnej samosprávy a verejnej správy.

13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obciach a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vládne a ani vo vládne nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. Na území obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce nemá sídlo žiadna mimovládna organizácia.

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obciach tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obce majú bohatú tradičnú spolkovú činnosť. Prehľad aktuálne pôsobiacich spolkov a združení v jednotlivých obciach je v tabuľke.

Tabuľka: Spolky a záujmové organizácie v obciach

OBEČ	SPOLOK, ZÁUJMOVÁ ORGANIZÁCIA
BARTOŠOVCE	TJ Čerhov Bartošovce, Jednota dôchodcov,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

	Klub darcov krvi, Urbarialisticke spoločenstvo
HERTNÍK	DHZ, Jednota dôchodcov, KST, DFS
HERVARTOV	JDS, DHZ, FSS Babičky
OSIKOV	MO Matice slovenskej, ZO Únie žien Slovenska, Dobrovoľný hasičský zbor, Obecný futbalový klub, Folklórna skupina Osikovčan, Klub dôchodcov pri OcÚ Osikov
ŠIBA	TJ POĽANA ŠIBA, Jednota dôchodcov, FS Dujava, DHZ
VANIŠKOVCE	DHZ, Organizácia ČK

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

Obce činnosť spolkov podporujú finančne podľa možností rozpočtu tej – ktorej obce, ale aj nefinančne poskytnutím obecných priestorov na ich činnosť, pri propagácii a podobne.

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cez katastrálne územie obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce prechádza cesta tretej triedy, ktorá vyústi na štátnu cestu II. triedy spájajúcu obce s okresným mestom Bardejov a v opačnom smere aj s krajským mestom Prešov. Všetky štátne cesty, ktoré spájajú jednotlivé obce vedú priamo cez intravilán obcí, nikde nie je vybudovaný „obchvat“ intravilánu obcí. Pre bezpečnosť obyvateľov je preto potrebné inštalovať bezpečnostné prvky, zábradlia a spomaľovače rýchlosti a zabezpečovať lepšiu údržbu a častejšiu obnovu. Pri vstupe do obce Hertník je kruhový objazd, miestne komunikácie v dĺžke 8 km sú vyasfaltované, na frekventovaných úsekoch sú vybudované chodníky v celkovej dĺžke cca 3,5 km. Aj v ostatných obciach postupne dochádza k rekonštrukcii miestnych ciest a chodníkov.

Dopravná obslužnosť verejnou autobusovou dopravou je pre obyvateľov obce postačujúca, aj keď obce pre svoju obslužnosť vyžadujú zachádzanie verejnej dopravy mimo hlavného dopravného spojenia. Nemajú tak rovnakú frekvenciu dopravnej obslužnosti ako tie obce, ktoré sú pri hlavnom dopravnom spojení v smere Bardejov - Prešov. Obyvatelia obcí sú znevýhodnení aj

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

menšou dopravnou obslužnosťou v skorých ranných a v neskorých nočných hodinách. Riešením je často vlastná individuálna doprava.

Katastrálnym územím obcí prechádza železničná trať, verejná vlaková doprava je pre obyvateľov obce optimálnym dopravným spojením.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

15.1 OVZDUŠIE A HLUK

V katastrálnom území obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa nenachádzajú veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, čo pozitívne vplýva na kvalitu ovzdušia. Lokálne je ovzdušie znečistené len výfukovými plynmi cestnej dopravy a spaľovaní tuhého paliva v intraviláne obce v domácnostiach, ktoré prechodne využívajú tuhé palivá na vykurovanie. Znečistenie ovzdušia malými znečisťovateľmi bolo čiastočne odstránené plynofikáciou obcí. Obce zatiaľ centrálné nevyužívajú žiadne alternatívne zdroje energie, v obciach alternatívne zdroje energie individuálne využívajú niektorí obyvatelia.

Zaťaženosť prostredia hlukom v obci je malá. Hluk vzniká hlavne z automobilovej dopravy na ceste III. triedy a miestnych komunikáciách, keďže obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce nemajú priemyselné prevádzky.

15.2 PÔDA

V katastri obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia, je možné predpokladať, že pôdy sú tu málo znečistené, bez ťažkých kovov. Jediným znečisťovateľom v obci Hervartov a Šiba sú

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

zastaralé septiky. V súvislosti s hospodárením na pôde sú stresovým faktorom poľnohospodárske meliorácie a rekultivácie, ktoré boli vybudované na pôde koncom 20. storočia. Ich realizáciou došlo na mnohých miestach k zmene pôvodných rastlinných spoločenstiev.

Kvalita pôdy je ovplyvnená poľnohospodárskou výrobou, aplikáciou hnojív a pesticídov v procese výroby.

15.3 VODNÉ PLOCHY

Hydrografický je riešené územie odvodňované tokom rieky Topľa, ale aj sieťou potokov, celá hydrografická sústava patrí do Povodia Bodrogu. V obci Šiba pramení potok Šibská voda, ktorá preteká viacerými obcami napríklad Kľušov, Kľušovská Zábava, Bardejovská Zábava a v Bardejove sa vlieva do Tople. Medzi väčšie potoky patrí Sekčov, v ktorého záplavovom pásme sú časti obcí Bartošovce a Vaniškovce. Ostatné obce sa v súčasnosti nenachádzajú v mimoriadnom záplavovom pásme. V dôsledku klimatických zmien sa pri náhlych a nárazových zrážkach čoraz častejšie vylievajú aj potoky, ktoré za bežných okolností majú nízku hladinu. V obci Hervartov je vodná plocha „Hervartovská mara“, ktorá slúži ako rybník. V katastri obce Hertník sa nachádza vodný zdroj pre 9 obcí.

V katastri obcí sa nenachádza žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia vôd. Znečistenie povrchových vôd v katastrálnom území obcí Hervartov a Šiba negatívne ovplyvňuje absencia splaškovej kanalizácie. Znečistenie vôd sa prejavuje najmä vypúšťaním odpadových vôd z obytných budov do potoka ako aj znečistením tuhým komunálnym odpadom a splaškovými vodami.

15.4 PRÍRODA A KRAJINA

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku Úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Katastrálne územie obcí Hertník, Osikov, Šiba zasahuje do Chráneného vtáčieho územia Čergov. V obci Šiba sa nachádza miesto nazývané „Žľab“. Je to obecné napájadlo, ktoré slúžilo v

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

minulosti k napájaniu dobytku. Táto voda obsahuje veľa železa, preto ju obyvatelia považujú za výnimočnú. V obci je aj niekoľko studničiek.

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI

Obce disponujú bohatým potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu. Poloha obcí a koncepcne zvládnuté prepojenie zaujímavostí a služieb v rámci celého regiónu má potenciál prilákať rodiny s deťmi na výlety, seniorov na nenáročné prechádzky v prírode, žiakov na ozdravné pobyty aj milovníkov poľovačiek za svojim športom. Región je bohatý na sakrálné pamiatky a drevené kostolíky prevažne východného obradu, obyvatelia sa starajú o niekoľko cintorínov z 1. svetovej vojny a v obciach badať záujem o zriaďovanie typických sedliackych domov. Postupne sa budujú cyklotrasy, bežecké trasy a náučné chodníky. V príprave je spracovanie potrebnej dokumentácie a výstavba cyklochodníka Raslavice, Vaniškovce, Osikov, Bartošovce, Hertník (Čergov). Potenciálom je aj budovanie predaja domácich poľnohospodárskych produktov a potravín z dvora a budovanie remeselných dvorov s predajom tradičných výrobkov a prezentáciou tradičných remesiel.

Dominantou obce Hervartov je drevený rímsko-katolícky kostol zasvätený sv. Františkovi z Assisi, postavený v druhej polovici 15. storočia. Jeho architektúra sa zachovala takmer neporušená. Je zhotovený z červeného smreka a tisového dreva, len základové trámy sú po výmene z dubového dreva. Je pokrytý ručne štiepanými drevenými šindľami. Pozostáva z polygonálnej svätyne, z lode, zo sakristie a z veže, ktorej spodná časť tvorí predsieň. Steny lode sú vyzdobené maľbami od Andreja Hafčíka z roku 1665 a sú komentované latinskými citátmi z Biblie. Kostolík je jedným z najstarších a najcennejších gotických objektov na Slovensku. V obci sa dodnes zachovalo aj niekoľko sypancov (sýpok), ktoré sa stavali väčšinou na voľnom priestranstve pred domom. Na ich výstavbu sa používalo tenšie drevo, ktoré zvýšilo zo stavby rodinného domu. Sypanec bol zvnútra z hladkého opracovaného dreva, zvonka oblepený hlinou a strecha bola zvyčajne slamená, neskôr šindľová. Strecha bola pripevnená tak, aby ju v prípade ohňa bolo možné rýchlo zhodiť. Vo vnútri bolo v jednom rohu schodište s priehradkami, vedúce na povalu, do ktorých sa uskladňovalo obilie. V spodnej časti bola jedna lada (truhlica) na bielizeň a šaty, druhá s priehradkami na múku. Dve sýpky, ktoré sú vo vlastníctve obce, v budúcnosti budú využité ako malé múzeum ľudovej architektúry. Pri drevenom kostolíku bol vybudovaný objekt služieb cestovného ruchu financovaný zo združenej investície VÚC Prešov a obce Hervartov. V prevádzke je od októbra 2008. V jeho priestoroch sú dva apartmány, spoločenská miestnosť (vhodná na

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

menšie rodinné oslavy), kaviareň, predaj suvenírov, informačné centrum a verejné toalety. Súčasťou je aj požičovňa bicyklov. Obcou prechádzajú niektoré cyklotrasy, ktoré začínajú v Bardejove a sú zamerané najmä na spoznávanie drevenej architektúry a krásnej prírody. V obci sú aj ubytovacie možnosti. Obcou prechádza medzinárodná turistická trasa – Chodník hrdinov SNP z Dukly na Devín. Práve preto je obec často navštevovaná turistami. Na vrchu Žobrák bola vybudovaná rozhľadňa s útulňou, ktorá okrem nádherného výhľadu na okolitú scenériu, a v prípade slnečného počasia až na Tatry, ponúka aj možnosť prenocovania. V roku 2022 bol schválený projekt (VÚC Prešov) na vybudovanie novej útulne pre 10 osôb, ktorého súčasťou je aj nová krížová cestu z Hervartova na Žobrák. Často navštevovaným oddychovým miestom je aj „Hervartovská mara“ - rybník vzdialený asi 1,5 km od centra obce.

V obci je kostol sv. Kozma a Damiána, medzi zaujímavosti patri miesto nazývané „Žľab“. Je to obecné napájadlo, ktoré slúžilo v minulosti k napájaniu dobytká. Táto voda obsahuje veľa železa, preto ju obyvatelia považujú za výnimočnú. V obci je aj niekoľko studničiek. Obec sa preslávila aj kvalitným medom. Cez obec sa turisti môžu dostať na vrch nazývaný „Bukov vrch“, ktorý sa nachádza na ceste SNP.

Sprievodné služby cestovného ruchu, ako sú stravovacie možnosti, ubytovacie kapacity, zmenárenské služby, požičovňa bicyklov, bežeckých lyží a ďalších športových potrieb, alebo služby sprievodcov a tlmočníkov sú obmedzené, ubytovacie služby a požičovňa bicyklov poskytuje obec Hervartov, ubytovanie je možné aj na území obce Hertník. Propagácia obcí, regiónu a jeho pamiatok a krás vo vzťahu k návštevníkom je veľmi slabá. Obce nemajú dostatok vlastných finančných zdrojov na zabezpečenie rozvoja cestovného ruchu.

Tabuľka: Pamätihodnosti a prírodné úkazy v obciach

OBEC	PAMÄTIHODNOSŤ, PRÍRODNÝ ÚKAZ
BARTOŠOVCE	Kostol narodenia panny Márie
HERTNÍK	Kostol sv. Kataríny Alexandrijskej, Renesančný kaštieľ, Kaplanka sv. Trojice (pri ceste na Bardejov), Kaplanka sv. Kríža (na cintoríne), Kaplanka sv. Anny (v lese nad obcou), Murovaná muka Božia (pri hlavnej ceste smer Fričkovce), Chatová osada s rybníkom, Chata na Čergove 6 km od obce, Pánska záhrada
HERVARTOV	Národná kultúrna pamiatka - drevený rímsko-katolícky kostol sv. Františka z Asissi – zapísaný na zozname UNESCO , Národná kultúrna pamiatka – sýpky, 2 výhľadne na vrchu Žobrák s chodníkom a krížovou cestou
OSIKOV	Rímskokatolícky kostol sv. Michala archanjela z roku 1612
ŠIBA	Kostol sv. Kozma a Damiána
VANIŠKOVCE	Rímsko-katolícky kostol sv. Imricha

Zdroj: obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ

Vonkajšie prostredie obcí je súhrn faktorov, ktoré obce nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obce a tie nemajú inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obce, ich projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory tou – ktorou obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby jednotlivé obce aj napriek nim mohli dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka: STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obcí boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obcí, ale obce na ne nemajú dosah:

Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obciach a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obcí, dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obcí a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obcí je možné zaradiť prírodu bohatú na možnosti cykloturistiky, potenciál na rozvoj predaja domácich poľnohospodárskych produktov a remeselných výrobkov, k ohrozeniam je potrebné zaradiť globálne nepriaznivé klimatické zmeny a s tým súvisiaca potreba rôznych opatrení na ochranu územia. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT. Okres Bardejov bol s účinnosťou od 20. októbra 2017 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – príležitosti

Threats – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť následnej – strategickú časť dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce:

Ľudia a kvalita života

Infraštruktúra a životné prostredie

Ekonomika a riadenie obce

Ľudia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obcí boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach.

Infraštruktúra a životné prostredie – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne pamätihodnosti, prírodné úkazy a iné pozoruhodnosti.

Ekonomika a riadenie obcí – je oblasť, priorita, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne globálne dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie obcí, 10 Stav projektovej pripravenosti obcí, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach a 13 Nepodnikateľské subjekty.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obcí v porovnaní so stavom pred rokom 2005 možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života ich obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obce pre svojich občanov zabezpečujú. Úlohou Programu rozvoja obcí a jeho strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY Ľudia a kvalita života ❑ Stabilizovaný demografický vývoj ❑ Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku ❑ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou ❑ Ochota vzdelávať sa a rekvalifikovať sa ❑ Potenciál na vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov ❑ Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov ❑ Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie ❑ Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti ❑ Záujem obyvateľov o rozvoj obce ❑ Dostupnosť služieb v okresnom meste Infraštruktúra a životné prostredie ❑ Zachovalé územie a jeho atraktivita ❑ Primerané zázemie technickej infraštruktúry ❑ Organizovanie separovania zberu v obci ❑ Bohatý prírodný potenciál ❑ Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky Ekonomika a riadenie obcí ❑ Obce s primeranou úverovou zaťaženosťou ❑ Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obciach ❑ Mimoriadne zariadenia, šikovní a starostliví starostovia ❑ Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie ❑ Dlhodobo dobre zvládnutý manažment projektov ❑ Dobré podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu	SLABÉ STRÁNKY Ľudia a kvalita života ❑ Nedostatočné sociálne služby a občianska vybavenosť ❑ Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možnosti trhu práce ❑ Nutnosť migrovať za vzdelaním a vyšším vzdelaním ❑ Nutnosť migrovať za prácou ❑ Neprimerane vysoká nezamestnanosť Infraštruktúra a životné prostredie ❑ Chýbajúca kanalizácia ❑ Chýbajúca čistička odpadových vôd ❑ Potreba rekonštrukcie miestnych komunikácií a odstavných plôch ❑ Zastaralé a neestetické stĺpy elektrického vedenia ❑ Nedostatočne riešená energetická úspora budov Ekonomika a riadenie obcí ❑ Malý záujem obyvateľov o elektronicú komunikáciu s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov ❑ Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcou a podporovať jej aktivity ❑ Nedostatok finančných možností pre investičné zámery ❑ Nepostačujúca propagácia obcí a ich kultúrnych, historických a folklórnych tradícií a zvykov a tradičných výrobkov
PRÍLEŽITOSTI Ľudia a kvalita života ❑ Vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov ❑ Rozšírenie portfólia na podporu cestovného ruchu s celoročnými možnosťami pre návštevníkov ❑ Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov	OHROZENIA Ľudia a kvalita života ❑ Odchod mladých ľudí za prácou do mesta a iných regiónov ❑ Úbytok detí a starnutie obcí ❑ Neschopnosť rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov ❑ Rastúci podiel sociálne znevýhodnených obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

☐ Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom ☐ Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce ☐ Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu ☐ Podpora rozvoja výstavby nových domov
Infraštruktúra a životné prostredie ☐ Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov ☐ Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov ☐ Využívanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu ☐ Vybudovanie cyklotrás a náučných chodníkov ☐ Využívanie alternatívnych zdrojov energie ☐ Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov
Ekonomika a riadenie obcí ☐ Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov ☐ Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci ☐ Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi ☐ Aktívna a trvalá propagácia obcí a ich atraktivity a možností všetkými prostriedkami ☐ Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií ☐ Zvýšenie atraktívnosti a využiteľnosti verejných priestranstiev ☐ Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev

Zdroj: vlastné spracovanie

☐ Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách ☐ Malý záujem o podnikanie v službách
Infraštruktúra a životné prostredie ☐ Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov ☐ Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny ☐ Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch ☐ Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie
Ekonomika a riadenie obcí ☐ Nedostatok financií na rozvojové projekty ☐ Nezáujem občanov o veci verejné ☐ Zánik spolkov

Tabuľka: Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOSŤ
Individuálne	obce	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Programe rozvoja obcí	Nenaplnenie vízie a priorít Programu rozvoja obcí	veľmi nízka
Technické	obce	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obce	Identifikácia starých envirozáťaží	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obce	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obce	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike je Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „*Slovensko 2030*“). Dokument Slovensko 2030 zároveň plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v súlade s ustanovením § 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj prijalo všetkých 193 štátov OSN. Agenda 2030 vyzýva na urýchlené kroky na podporu prosperity a zároveň na ochranu planéty, pričom uznáva, že *„ukončenie chudoby musí ísť ruka v ruke so stratégiami, ktoré budujú hospodársky rast a zaoberajú sa rôznymi sociálnymi potrebami vrátane vzdelávania, zdravia, sociálnej ochrany, pričom vytvárajú pracovné príležitosti pri riešení zmeny klímy a ochrany životného prostredia“*.¹²

Úlohou dokumentu Slovensko 2030 je nielen premietnuť a konkretizovať priority Agendy 2030 a Európskej zelenej dohody v špecifických podmienkach Slovenska, ale zároveň ako integrovaná rozvojová stratégia rámcovať verejné politiky štátu a rozvojové politiky územných samospráv s cieľom zabezpečiť ich koordináciu, synergiu, stabilitu a efektívnejšie využívanie verejných zdrojov. Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja:

- a) ochrana a rozvoj zdrojov,
- b) udržateľné využívanie zdrojov,
- c) rozvoj komunit.

Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.¹³

Slovensko 2030 je základným východiskom aj pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovaní programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Národné priority Agendy 2030 je potrebné premietnuť do programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja aj na úrovni územnej samosprávy. Plne v súlade s národnými prioritami Agendy 2030 je aj záväzok vlády SR definovaný v jej programovom vyhlásení,¹⁴ v ktorom sa zaviazala podporovať Slovensko vnútorne súdržné, silné a sociálne spravodlivé, schopné efektívne využívať verejné zdroje v záujme rozvoja

¹² Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹³ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹⁴ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

regiónov a ochrany životného prostredia, aby sa Slovensko premenilo na inteligentnú, inovatívnu a transparentnú krajinu.

Na základe výstupov analýz boli definované tri priority regionálneho rozvoja:¹⁵

- a) udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- b) zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- c) harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Tri priority regionálneho rozvoja sa premietajú do troch integrovaných rozvojových programov dokumentu Slovensko 2030, ktoré sú detailne rozpracované do cieľov, definovania kľúčových zmien, prioritných krokov a potrebných intervencií na dosiahnutie cieľov. Pri ich vypracovaní sa Slovensko 2030 ako základný implementačný dokument Agendy 2030 Organizácie spojených národov opiera okrem výstupov analýz aj o široký participatívny proces pri spracovaní úvodného dokumentu Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja a Návrhu národných priorít implementácie Agendy 2030. Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

1. Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využívané na ďalší rozvoj spoločnosti.
2. Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
3. Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni²⁸. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.
4. Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-programovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálno-ekonomické zázemie či znevýhodnenie.

Pri tvorbe strategickej a programovej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce zohľadnili obce

¹⁵ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce uvedené dokumenty a v nich definované priority.

18. VYMEDZENIE POJMOV

VÍZIA

Teória definuje víziu ako želanú predstavu. V Programe rozvoja obcí je to želaná predstava obyvateľov obcí a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

PRIORITY, CIELE

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Pôvodná hierarchia, štruktúra strategickej časti, definovaná v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce z roku 2016 je v súčasnosti aktuálne rozpracovaná v nadväznosti na aktualizované národné dokumenty. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

OPATRENIA, AKTIVITY

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obcí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

19. VÍZIA OBCÍ

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce v roku 2028 sú prosperujúce obce, ktoré svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivujú ľudí trvalo sa v obci v rámci regiónu usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj každej obce aj celého regiónu. Obyvatelia nemusia za prácou cestovať do zahraničia alebo vzdialených regiónov, ale vedia sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či v blízkom regióne. Obce majú vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné cesty a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách, starajú sa o prírodu a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty ostatným obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcom potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Dostupné sú aj pracovné príležitosti v ostatných odvetviach. Obyvatelia každej obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedia do obcí prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITA: ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa komunitné, environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Na kvalitu života je možné prihliadať subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň aj z pohľadu vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najväčšou výzvou obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je udržanie aktuálneho demografického vývoja obyvateľov a permanentné zabezpečovanie podmienok pre život v obciach tak, aby sa najmä mladé rodiny naďalej v obciach usídľovali a neodchádzali do iných centier. Podobne ako na celom území Slovenska, aj v obciach Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce pomer medzi počtom obyvateľov v poproduktívnom a produktívnom veku naznačuje postupné starnutie populácie.

Územný rozvoj obcí v prospech bytovej výstavby, vrátane podpory individuálnej bytovej výstavby je jednou z nezanedbateľných možností každej obce pozitívne ovplyvniť a dlhodobo motivovať záujem o bývanie v obci a zabezpečiť tak priame aj nepriame predpoklady jej rozvoja.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

V strednodobom horizonte budú obce riešiť identifikáciu lokalít vo svojich katastrálnych územiach, ktoré pripraví pre základnú občiansku infraštruktúru.

Obce budú v strednodobom horizonte zároveň potrebovať zásadné zlepšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a ku kvalitným sociálnym službám. Významným faktorom, ktorý vyvoláva tlak na kvantitatívny ale aj kvalitatívny nárast poskytovania zdravotných i sociálnych služieb, je rastúci počet seniorov. V obciach prevažujú obyvatelia s nižšími príjmami a priemerným sociálnym zabezpečením, preto aj využívanie sociálnych služieb pre seniorov vyžaduje podporu zo strany jednotlivých obcí. Na druhej strane sa očakáva, že celková spoločenská váha seniorov sa vďaka ich predpokladanej vyššej vitalite a spoločenskej aktivite posilní. Je dôležité pripravovať podmienky pre ich aktívne zaradenie do spoločenského aj ekonomického diania v obciach. Obce budú musieť aktívne zvažovať spôsob zvyšovania podpory celoživotného vzdelávania a prosperity seniorov.

Významným nástrojom priaznivého demografického vývoja v obciach je kvalita a dostupnosť vzdelávania. Obce sú zriaďovateľmi materských škôl a základných škôl. Potreba zavádzania moderných vzdelávacích postupov a implementácia nových edukačných inštitútov v rámci vzdelávania vytvára neustály tlak na kvalitné personálne zabezpečenie škôl a pravidelné zabezpečovanie moderných edukačných pomôcok a zariadení.

Neprehliadnuteľným problémom v obciach je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obciach a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezáujem investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Orgány obcí majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do obce. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení. Okres Bardejov, v ktorom sa obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov.

Kvalitu života v obciach výrazne ovplyvňuje aj prítomnosť marginalizovanej skupiny obyvateľov. V dôsledku demografického vývoja, slabých pracovných príležitostí aj v dôsledku straty prirodzených pracovných návykov sa táto skupina stáva v obci problémom, ako ju začleniť medzi väčšinové obyvateľstvo, ako jej pomôcť v otázke bývania aj v ďalších závažných sociálnych, právnych a zdravotných oblastiach. Východiskom sa javí spolupráca s „autoritami“ a vytváranie komunít a komunitných centier.

Na kvalitu života v obciach nepochybne vplýva aj celková spoločenská atmosféra. Dôležitou sa stáva otázka bezpečnosti a prevencie pred sofistikovanými nástrahami ohrozenia obyvateľov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou každej obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj príchod nových obyvateľov a snáď aj pracovných príležitostí.

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

- ❑ Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obce stanú príťažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- ❑ Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov aj návštevníkov každej obce.
- ❑ Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopříjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- ❑ Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: STABILIZÁCIA ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

- ❑ Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov každej obce.
- ❑ Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ

- ❑ Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- ❑ Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov každej obce.
- ❑ Udržať mladých ľudí v obciach, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obcí a podporovať rozvoj siete škôl a predškolských zariadení v obciach.
- ❑ Vytvárať podmienky pre zbližovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- ❑ Napomáhať rozvoju komunít a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- ❑ Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie možnosti aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

20.2 PRIORITA: INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obcí je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, energetické, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov každej obce potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obce nemajú dostatočne dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru, v obciach Hervartov a Šiba chýba vybudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obce sa musia technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy rozvoja implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov každej obce, aby odpad separovali. Obce zodpovedne zvládajú manažment komunálnych odpadov a prostredníctvom odborne spôsobilých partnerov postupne zefektívňujú systém nakladania s ním. Obce majú zároveň záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu. Nezanedbateľný je monitoring lokalít s rizikom výskytu nelegálnych skládok a priebežné riešenie ekologických záťaží.

Obyvatelia obcí môžu využívať pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy, vlakovej dopravy a prímestskej hromadnej dopravy. Aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obce dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vedia ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obciach je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie obecných parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obce pre svojich obyvateľov zabezpečujú.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa nenachádzajú v oblasti, kde je vysoké riziko záplav, alebo erózie pôdy. V obciach ani v ich okolí sa nenachádza žiadna priemyselná záťaž či vysokorizikový znečisťovateľ, ktorý výrazne ovplyvňuje kvalitu životného prostredia obyvateľov obcí a priľahlého regiónu.

Obce nemôžu ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržiavaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii Slovenskej republiky a Európskej únie. Obce by však mali realizovať aj vlastné opatrenia – zvyšovať energetickú efektivitu budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musia byť obce zároveň pripravené aj na mimoriadne udalosti a havárie.

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

- ❑ Podporiť zabezpečenie modernej, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnej dopravnej infraštruktúry a obslužnosti pre súčasné potreby a budúci rozvoj každej obce.
- ❑ Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obciach, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

- ❑ Dobudovať a zlepšiť technickú infraštruktúru každej obce.
- ❑ Rozvíjať efektívny systém separovania komunálnych odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- ❑ Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA OBCÍ

- ❑ Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Integrované pristupovať k problematike pôdy a starostlivosti o pôdu.
- ❑ Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- ❑ Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- ❑ Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- ❑ Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce a tým aj blízkeho regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želateľná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu každej obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky každej obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je ekonomickým motorom každej obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obcí a ich okolia je vysoko návratnou investíciou každej obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky každej obce. Obce sú obklopené prírodou, čo umožňuje rozvoj agroturistiky a nenáročnej turistiky či výletov do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obciach je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Ambíciou každej obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj agroturistiky a zdravého (bio)stravovania. Podobne aj podpora predaja ekologicky nezávadných potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

Skvalitňovanie riadenia každej obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na každom obecnom úrade, elektronizácia územnej samosprávy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

sú oblasti, ktoré musia obce a ich manažmenty riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie každej obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obcí.

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

- ❑ Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- ❑ Budovať pozíciu každej obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- ❑ Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presviedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.
- ❑ Spravovať každú obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- ❑ Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- ❑ Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

- ❑ Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- ❑ Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v každej obci.
- ❑ Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- ❑ Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

- ❑ Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- ❑ Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti озdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.
- ❑ Zabezpečiť modernizáciu agroturistiky, náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu.

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

	PRIORITA 1		PRIORITA 2			PRIORITA 3		
	ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA		INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ		
GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCÍ		ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH			SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁV A PODNIKATEĽOV V OBCIACH		
	OPATRENIE 1.1.1	OPATRENIE 1.1.2	OPATRENIE 2.1.1	OPATRENIE 2.1.2	OPATRENIE 2.1.3	OPATRENIE 3.1.1	OPATRENIE 3.1.2	OPATRENIE 3.1.3
	OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.4						
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH		TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH			ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH		
	OPATRENIE 1.2.1		OPATRENIE 2.2.1		OPATRENIE 2.2.2	OPATRENIE 3.2.1		OPATRENIE 3.2.2
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ		OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA OBCÍ			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH		
	OPATRENIE 1.3.1	OPATRENIE 1.3.2	OPATRENIE 2.3.1		OPATRENIE 2.3.2	OPATRENIE 3.3.1	OPATRENIE 3.3.2	OPATRENIE 3.3.3
	OPATRENIE 1.3.3	OPATRENIE 1.3.4	OPATRENIE 2.3.3		OPATRENIE 2.3.4			
	OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.6						

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obcí. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu. Opatrenia a aktivity sú cieleňé tak, aby boli realizovateľné v ktorejkoľvek obci podľa reálnej potreby.

21. OPATRENIA A AKTIVITY

21.1

PRIORITA 1

ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

Opatrenie 1.1.1

Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre budovanie podnikateľskej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obcí
- ☐ Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k podnikateľskej zóne v obciach
- ☐ Marketing obcí vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obcí, regiónu
- ☐ Aktualizácia územného plánu obcí

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach

Aktivity:

- ☐ Vypracovanie a aktualizácia územného plánu obcí

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ☐ Príprava projektovej dokumentácie na bytovú výstavbu
- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu
- ☐ Výstavba obecných bytov v bytových domoch
- ☐ Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu nízkošandardných bytov
- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu bytových domov s nízkošandardnými bytmi
- ☐ Výstavba bytových domov s nízkošandardnými bytmi
- ☐ Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- ☐ Podpora individuálnej bytovej výstavby
- ☐ Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- ☐ Vytvorenie registra bývania v obciach (voľné byty, domy, stavebné pozemky)
- ☐ Pozemkové úpravy za účelom sceľovania pozemkov

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí

Aktivity:

- ☐ Budovanie, rozširovanie a modernizácia kamerových systémov vo verejných priestoroch obcí, kamerové monitorovanie centier obcí aj pohrebísk v obciach
- ☐ Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov
- ☐ Vybudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a údržba hasičských zbrojníc v obciach
- ☐ Vybudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a údržba varovných systémov v obciach

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení

Aktivity:

- ☐ Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotnej pomoci
- ☐ Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- ☐ Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- ☐ Materiálne zabezpečenie a podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí a mládeže
- ☐ Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obcí

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.2.1

Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce

Aktivity:

- ☐ Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- ☐ Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príľahlých regiónov
- ☐ Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- ☐ Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- ☐ Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- ☐ Využívanie aktívnych činností a absolventskej praxe v obciach
- ☐ Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach

Aktivity:

- ☐ Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotných služieb obyvateľov obcí
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia nehnuteľností vo vlastníctve jednotlivých obcí za účelom poskytnutia priestorov vybraným zdravotným ambulanciám
- ☐ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier poskytovania sociálnych služieb s dennou starostlivosťou
- ☐ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotných služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- ☐ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domovov dôchodcov rodinného typu
- ☐ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie priestorov pre mládež a jej aktivity
- ☐ Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- ☐ Stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti a osvetu

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- ❑ Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti
- ❑ Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Vytvorenie nových hrobových miest na obecných pohrebiskách
- ❑ Revitalizácia medzihrobových priestorov na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba prístupových ciest na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia domov smútku na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba stavieb na obecných pohrebiskách súvisiacich s poskytovaním pohrebných služieb
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba parkovacej plochy, parkovacích miest pri obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba oplotenia obecných pohrebísk

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obciach

Aktivity:

- ❑ Stabilizácia základnej školy a materskej školy / základných a materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov základných škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia základných škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba školských jedální
- ❑ Modernizácia kuchynského vybavenia a jedálenského zariadenia v školských jedálňach
- ❑ Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na školách
- ❑ Podpora vytvárania neziskových združení priaznivcov školy so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj škôl
- ❑ Organizovanie propagácie škôl aktivitami dní otvorených dverí na školách
- ❑ Prezentácia kvality škôl a výsledkov žiakov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Podpora propagácie škôl na webových sídlach obcí

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl

Aktivity:

- ❑ Rozširovanie a modernizácia vybavenosti škôl a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok a zariadení
- ❑ Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- ❑ Rekonštrukcia existujúcich športových areálov v základných školách
- ❑ Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- ❑ Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- ❑ Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu v školách
- ❑ Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- ❑ Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- ❑ Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- ❑ Podpora alternatívnych metód vyučovania
- ❑ Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- ❑ Podpora obyvateľov obcí v záujmovej činnosti, generačnej spolupráci a práci s deťmi
- ❑ Organizovanie pravidelných športových podujatí
- ❑ Podpora využívania športových areálov a podpora aktívneho cvičenia žien, mládeže, seniorov
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia multifunkčných ihrísk v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov pre športovú klubovú činnosť
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia budovy futbalového klubu v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských ihrísk v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia workoutových ihrísk v obciach
- ❑ Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia domov kultúry v obciach
- ❑ Modernizácia interiérového vybavenia domov kultúry a ich kuchynskej časti
- ❑ Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- ❑ Podpora aktívneho a zdravého starnutia

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- ☐ Ochrana, propagácia a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva obcí a atrakcií obcí
- ☐ Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- ☐ Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- ☐ Vydanie publikácií o obciach a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov
- ☐ Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia sedliackeho domu v obciach
- ☐ Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov

21.2

PRIORITA 2

INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

Opatrenie 2.1.1

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí

Aktivity:

- ☐ Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava miestnych ciest
- ☐ Výstavba a údržba jarkov a kanálov popri miestnych cestách
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava mostíkov a lávok
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava parkovacích a odstavných plôch
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava prístreškov na čakanie verejnej dopravy
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- ☐ Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- ☐ Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia
- ☐ Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- ☐ Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti pri hlavných komunikáciách
- ☐ Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, vybudovanie bezpečnostného zábradlia

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obcí

Aktivity:

- ☐ Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom verejnej dopravy
- ☐ Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej a regionálnej mobility
- ☐ Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obcí s mestom Bardejov a medzi obcami regiónu verejnou dopravou
- ☐ Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- ☐ Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné zdroje

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev

Aktivity:

- ☐ Výsadba a údržba zelene v obciach s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obciach
- ☐ Modernizácia zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obciach
- ☐ Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- ☐ Oprava, údržba a rekonštrukcia centier obcí
- ☐ Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na údržbu miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, ich schodnosti, bezpečnosti a čistoty
- ☐ Údržba miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, zabezpečenie ich schodnosti a bezpečnosti
- ☐ Udržiavanie čistoty miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska
- ☐ Výstavba a modernizácia amfiteátra v obciach
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obciach
- ☐ Inštalovanie a obnova informačných tabúl v obciach
- ☐ Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- ☐ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia spoločného kanalizačného potrubia
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia čističky odpadových vôd
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- ☐ Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obce, mikroregión
- ☐ Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ☐ Príprava a podpora obcí na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- ☐ Podpora obcí pri zavádzaní a rozširovaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- ☐ Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov

Aktivity:

- ☐ Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- ☐ Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie zberných dvorov
- ☐ Vybudovanie a modernizácia zberných dvorov
- ☐ Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie obecných kompostovísk
- ☐ Vybudovanie a modernizácia obecných kompostovísk
- ☐ Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na zhromažďovanie a spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov a ich prípravu na kompostovanie
- ☐ Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ☐ Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- ☐ Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obciach
- ☐ Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu
- ☐ Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- ☐ Rekonštrukcia budov vo vlastníctve jednotlivých obcí s ambíciou zníženia energetickej zaťažnosti a úspory energií
- ☐ Výstavba, údržba a podpora výstavby alternatívnych zdrojov na výrobu energie
- ☐ Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov
- ☐ Propagácia výroby a podpora distribúcie obnoviteľných zdrojov energie
- ☐ Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- ☐ Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ☐ Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- ☐ Podpora využitia technológií k úspore energie
- ☐ Využívanie alternatívnych zdrojov energie

Opatrenie 2.3.2

Zapojenie obcí do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- ☐ Spolupráca obcí so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení
- ☐ Zabezpečovanie prevencie povodňových udalostí udržiavaním priepustnosti verejných kanálov a ostatných malých vodných tokov
- ☐ Údržba potokových korýt
- ☐ Odstraňovanie následkov povodní
- ☐ Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- ❑ Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

Opatrenie 2.3.3

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obciach, obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- ❑ Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených poľnohospodárskych (priemyselných) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- ❑ Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- ❑ Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- ❑ Podpora zabezpečenia prirodzenej funkcie lesa vo vzťahu k vode
- ❑ Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- ❑ Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- ❑ Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

Opatrenie 2.3.4

Starostlivosť o majetok obcí, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov

Aktivity:

- ❑ Obnova, rekonštrukcia a rozšírenie budov a stavieb vo vlastníctve obcí
- ❑ Obnova a údržba historických budov
- ❑ Pozemkové úpravy za účelom sceľovania pozemkov

21.3

PRIORITA 3

EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁV A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Aktivity:

- ❑ Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- ❑ Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- ❑ Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov, samostatne hospodáriacich roľníkov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obcí
- ❑ Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- ❑ Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny
- ❑ Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych poľnohospodárov, remeselníkov a podnikateľov

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- ❑ Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- ❑ Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obcí a podnikateľského prostredia
- ❑ Pomoc obcí a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- ❑ Aktívna spolupráca obcí s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecných úradov

Aktivity:

- ❑ Rekonštrukcia, modernizácia, rozšírenie a údržba budovy a priestorov obecných úradov
- ❑ Zriadenie kancelárie, priestorov klientskeho centra v rámci obecných úradov
- ❑ Nákup a modernizácia hardwarového a softwarového vybavenia pre obecné úrady
- ❑ Nákup a tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obciach
- ❑ Tvorba a aktualizácia webového sídla obcí

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obciach

Aktivity:

- ☐ Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- ☐ Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve
- ☐ Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva a potravinárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- ☐ Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve
- ☐ Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva
- ☐ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ☐ Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre poľnohospodárstvo a ochranu životného prostredia
- ☐ Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- ☐ Podpora pracovnej mobility a pomoc obcí zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- ☐ Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obciach a v regióne
- ☐ Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- ☐ Marketing kvalitných poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- ☐ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcov, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- ❑ Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obciach
- ❑ Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

Opatrenie 3.3.1

Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov na stálu propagáciu a predaj poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia sezónnych reštaurácií
- ❑ Vybudovanie informačných a náučných tabúl v obciach
- ❑ Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- ❑ Vybudovanie a údržba náučných chodníkov
- ❑ Výstavba cyklotrás
- ❑ Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- ❑ Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obcí

Aktivity:

- ❑ Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obcí
- ❑ Vytvorenie krátkodobého marketingového programu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obcí, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obcí
- ❑ Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obciach s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- ❑ Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obcí
- ❑ Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca medzi obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- ❑ Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- ❑ Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- ❑ Vytvorenie propagačných materiálov obcí
- ❑ Budovanie imidžu obcí na základe ich histórie, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov
- ❑ Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- ❑ Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia poľnohospodárskych a kulinárskych špecialít, cykloturistiky a ďalších možností v spolupráci s okolitými obcami)

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- ❑ Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- ❑ Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- ❑ Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obcí s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- ❑ Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- ❑ Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- ❑ Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. MERATELNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ

Ambíciou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je v čo najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Programu rozvoja obcí vo svojich Opatreniach podrobne rozpracovaných v Aktivitách presne identifikuje potreby obcí. V kvantitatívnej, alebo v kvalitatívnej podobe sú Opatrenia a následne aj

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

Aktivity upresňované merateľnými ukazovateľmi, identifikátormi počiatočného a želaného stavu. Merateľný ukazovateľ Opatrenia vyjadruje najvýstižnejším spôsobom želaný výstup, alebo smerovanie k naplneniu výsledku. Každý merateľný ukazovateľ má určenú mernú jednotku. Prostredníctvom mernej jednotky sa tak počiatočný a želaný stav vyjadri exaktne. Na základe súboru merateľných ukazovateľov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné veľmi prehľadne a jednoducho monitorovať priebežné plnenie a výslednú realizáciu Programovej časti Programu rozvoja obcí. Merateľné ukazovatele zohľadňujú počiatočný a želaný stav pre všetky obce ako celok.

Tabuľka: Merateľné ukazovatele realizácie Opatrení

OPATRENIE		MERATELNÝ UKAZOVATEĽ	MERNÁ JEDNOTKA	STAV 2022	STAV 2028
1.1.1	Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	prezentácia príležitostí v obci	počet	0	6
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené obecné byty	počet		60
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	kamery v obci	počet		
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení	komunitné centrum	počet		6
1.2.1	Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce	dhodobo nezamestnaní	počet		
1.3.1	Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci	terénna opatrovateľská služba	počet		12
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	komunálne služby	počet		6
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	počet tried v MŠ	počet		16
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl	interaktívne didaktické pomôcky	počet		
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	multifunkčné ihrisko	počet		12
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	obecné múzeum	počet		4
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne cesty	m		
2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		
2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	obecný park	počet		
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	kanalizácia	m		
2.2.2	Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov	zberný dvor	počet		4
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	počet		
2.3.2	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť potokov	m		
2.3.3	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci, obnova a údržba poľných ciest a zelene	revitalizované poľné cesty	m		
2.3.4	Starostlivosť o majetok obce, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov	obnovená pamiatka	počet		12
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet		
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie	nenávratné finančné	€		90 000

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

	programov rozvoja malého a stredného podnikania	prostriedky			
3.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu	software	počet		
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci farmári	počet		20
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet		12
3.3.1	Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu	stravovacie zariadenie	počet		12
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet		12
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet		20

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce identifikuje manažment riadenia Programu rozvoja obcí, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie Aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obcí a identifikuje vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych Aktivít Programu rozvoja obcí formou akčných plánov v kratších časových úsekoch.

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Každá obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.¹⁶ Samostatnosť rozhodovania každej jednotlivcej obce sa vzťahuje aj na riadenie a implementáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce. Každá obec rozhoduje individuálne, prostredníctvom orgánov obce:¹⁷

- a) obecné zastupiteľstvo obce (ďalej aj „*obecné zastupiteľstvo*“ v príslušnom gramatickom tvare),
- b) starosta obce (ďalej aj „*starosta*“ v príslušnom gramatickom tvare).

Obecné zastupiteľstvo obce

Schváliť Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, jeho aktualizáciu, aktualizáciu jeho časti aj predĺženie jeho účinnosti je vyhradené obecným zastupiteľstvám obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce.¹⁸ Podmienkou platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je jeho schválenie ako celku obecným zastupiteľstvom každej obce. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí Program rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť Programu rozvoja obcí pre ostatné obce. Podobne aj aktualizáciu Programu rozvoja obcí alebo aktualizáciu jeho časti,

¹⁶ § 4 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁷ § 10 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁸ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

alebo predĺženie jeho účinnosti musia ako celok schváliť obecné zastupiteľstvá všetkých obcí. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí aktualizáciu Programu rozvoja obcí, alebo aktualizáciu jeho časti, alebo predĺženie jeho účinnosti neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť aktualizácie Programu rozvoja obcí, alebo platnosť a účinnosť aktualizácie jeho časti, alebo platnosť a účinnosť predĺženia jeho účinnosti pre ostatné obce.

V rámci napĺňania programovej časti Programu rozvoja obcí je obecnému zastupiteľstvu každej jednotlivej obce pre podmienky a potreby svojej obce ďalej individuálne vyhradené:

- a) rozhodovať o akčnom pláne obce,
- b) rozhodovať o podaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov, súčasne s akceptáciou zverejnených podmienok pre konkrétny projekt,
- c) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených na realizáciu jednotlivých aktivít,
- d) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených ako spoluúčasť realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) rozhodovať o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Obecné zastupiteľstvo každej jednotlivej obce rozhoduje prijatím uznesenia nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných poslancov príslušného obecného zastupiteľstva obce, s účinkami len pre svoju obec.

Starosta obce

Starosta každej obce je koordinátorom a manažérom realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce na území a pre potreby svojej obce. Monitoruje a vyhodnocuje možnosti podávania žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov, výhodnosť zverejnených projektov a predkladá obecnému zastupiteľstvu vo svojej obci na schválenie:

- a) návrh Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, návrh na jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, alebo návrh na predĺženie jeho účinnosti,
- b) návrh akčného plánu obce,
- c) návrh na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

- d) návrh na rozhodnutie v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmeny rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov a ich použití v súvislosti s pripravovanými aktivitami, alebo v súvislosti so spoluúčasťou realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) návrh na rozhodnutie o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Oprávnenie starostu obce rozhodovať o použití finančných prostriedkov v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu¹⁹ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce, ani oprávnenie starostu obce rozhodovať o vykonaní zmien rozpočtu obce rozpočtovými opatreniami v súlade s ustanoveniami osobitných predpisov²⁰ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami obce týmto nie sú dotknuté.

Starosta každej obce vo svojej obci koordinuje práce na príprave žiadostí o nenávratný finančný príspevok a manažuje jej podanie, riadi komunikáciu s reprezentantmi donorov, riadi získaný projekt na nenávratný finančný príspevok, zabezpečuje jeho realizáciu a realizáciu jeho jednotlivých aktivít vrátane ukončenia projektu, zabezpečuje monitorovanie a hodnotenie Programu rozvoja obcí v podmienkach svojej obce.

Realizácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a externých zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy v každej jednotlivjej obci. Starostovia jednotlivých obcí sa pre spoločný Program rozvoja obcí rozhodli v dobrej viere a s ambíciou vzájomnej pomoci pri jeho implementácii. Riadenie a implementácia Programu rozvoja obcí bude vyžadovať aj koordináciu medzi jednotlivými obcami. Riadiaca skupina bude funkčná počas celej doby účinnosti Programu rozvoja obcí.

Riadiaca skupina

Riadiacu skupinu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce tvoria starostovia všetkých obcí. Riadiaca skupina nie je inštitucionalizovaný orgán. Cieľom Riadiacej skupiny je koordinácia záujmov a zjednotenie postupov v prípadoch súvisiacich s implementáciou Programu rozvoja obcí, v ktorých je spoločný

¹⁹ najmä zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

²⁰ najmä zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

záujem alebo postup nevyhnutný, alebo aspoň žiaduci či vhodný. Pracovné stretnutie Riadiacej skupiny sa uskutoční na základe podnetu starostu ktorejkoľvek obce. Pracovná skupina koordinuje spoločný záujem alebo postup najmä pri aktualizácii Programu rozvoja obcí, aktualizácii jeho časti, alebo pri predĺžení jeho účinnosti. Riadiaca skupina nerozhoduje, rozhodnutie starostu každej obce je autonómne.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu ako celku aj na úrovni jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu programovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Programu rozvoja obcí a na dosahovanie cieľov Programu rozvoja obcí. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Programu rozvoja obcí daný aj externými faktormi mimo dosahu Programu rozvoja obcí. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Programu rozvoja obcí kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku, teda reálneho dopadu Programu rozvoja obcí na zmenu sociálno-ekonomickej reality v jednotlivých obciach možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov v každej obci samostatne.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie Programu rozvoja obcí zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

24.1 MONITOROVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie²¹ a vyhodnocovanie plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce v podmienkach obce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Programu rozvoja obcí s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment jednotlivých obcí vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Programu rozvoja obcí, vypracovávanie priebežných správ a vypracovanie záverečnej správy o realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí ako celku zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Programu rozvoja obcí a pre prijímanie rozhodnutí, či je potrebné Program rozvoja obcí alebo jeho časť aktualizovať, meniť alebo dopĺňať. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Programu rozvoja obcí v podmienkach každej obce. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Programu rozvoja obcí.

V súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažermi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí, v rámci realizácie individuálnych projektov je potrebné pravidelne pripravovať a predkladať monitorovaciu správu. Harmonogram prekladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce v podmienkach každej obce, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Programe rozvoja obcí, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia v každej jednotlivjej obci a pred

²¹ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

ukončením účinnosti Programu rozvoja obcí vykonať záverečné hodnotenie v podmienkach každej jednotlivcej obce. Výsledky hodnotenia Programu rozvoja obcí sprístupní každá obec na základe žiadosti, v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu.²²

Pri hodnotení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Programu rozvoja obcí pripravovali reprezentanti obcí v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať. Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v jednotlivcej obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Program rozvoja obcí nie je dogma a nie je to nemenný dokument, je to vytýčenie strednodobých Priorít a Cieľov jednotlivých obcí z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecným zastupiteľstvám obcí je vyhradené rozhodnúť o aktualizácii²³ tohto dokumentu ako celku, alebo o aktualizácii jeho časti.

Priebežné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je séria hodnotení zo strany jednotlivých obcí, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu rozvoja obcí skúmať rozsah, do akého sa využívajú prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad v rámci každej jednotlivcej obce. Priebežné hodnotenie zároveň identifikuje faktory, ktoré prispievajú k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu rozvoja obcí vrátane udržateľnosti vhodných postupov v podmienkach ktorejkoľvek obce. Základnými podkladmi pre prípravu priebežného hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Programu rozvoja obcí. Priebežné hodnotenie sa vykonáva systematicky v každej obci počas celého trvania Programu rozvoja obcí až po predloženie záverečnej hodnotiacej správy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce. Priebežné hodnotenie sa odporúča v každej obci vykonávať jedenkrát ročne, priebežné hodnotenia by mali byť východiskom pri tvorbe návrhu Akčného plánu. Správu z priebežného hodnotenia plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce pripravuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne a zasiela ju každoročne do 31. mája priebežného kalendárneho roka vyššiemu územnému celku.²⁴ Výsledky priebežných hodnotení v jednotlivých obciach môžu byť

²² najmä zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov

²³ § 8 odsek 4 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁴ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

podkladom pre rozhodnutie obecných zastupiteľstiev obcí aktualizovať Program rozvoja obcí, alebo aktualizovať jeho časť.

Záverečné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj každej obce. Záverečné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Programu rozvoja obcí ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom záverečného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce. Hodnotiace obdobie pri záverečnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Programu rozvoja obcí. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne, spravidla najmenej šesť mesiacov pred ukončením účinnosti Programu rozvoja obcí tak, aby sa závery záverečných správ v jednotlivých obciach využili pri tvorbe nového Programu rozvoja obcí na ďalšie obdobie.

Priebežná hodnotiaci správa a Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce nemajú predpísanú presnú formu. Každá správa by mala obsahovať: identifikáciu, presné časové vymedzenie hodnotiaceho obdobia, úroveň hodnotenia Programu rozvoja obcí (Ciele, Opatrenia, Aktivita), vymedzenie očakávaného, želaného výsledku, programovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a vymedzenie skutočného výsledku. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Programu rozvoja obcí, v prípade ukončenia jeho účinnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií je vypracovaná. Starosta každej obce prednesie správu na zasadnutí príslušného obecného zastupiteľstva obce. Obecné zastupiteľstvo príslušnej obce priebežnú hodnotiacu správu, ani Záverečnú správu o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce neschvaľuje.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

25. KOMUNKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Najbežnejším spôsobom zverejňovania informácií v každej obci je webové sídlo obce. Viaceré obce využívajú aj možnosti zverejňovania informácií prostredníctvom sociálnej siete prevádzkovej obcou, alebo prostredníctvom sms aplikácie. Úradné tabule využívajú obce spravidla najmä na zverejňovanie informácií, ktorých zverejňovanie na úradnej tabuli je obligatórne.

Starosta každej jednotlivkej obce zverejní na webovom sídle obce Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce a priebežne bude zverejňovať jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, Akčný plán aj informácie o realizácii jednotlivých projektov v obci v súlade s podmienkami príslušného projektu. Starosta každej jednotlivkej obce priebežne zabezpečí na webovom sídle obce aj informácie pre verejnosť o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou.

Ďalšie informácie v súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí, hodnotiace správy a ďalšie dokumenty starosta každej jednotlivkej obce sprístupní na základe žiadosti v súlade s ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Za komunikáciu s verejnosťou je zodpovedný starosta každej obce individuálne.

26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023

Akčný plán obce je v rámci Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce stanovenie konkrétnych aktivít pre obdobie spravidla dvoch rokov, ktoré jednotlivá obec reálne plánuje v danom období realizovať a na realizáciu ktorých sa obec aktuálne pripraví v rámci rozpočtu obce, organizačne aj personálne. Akčný plán nemá normovanú podobu, ale aby splnil svoj účel, jeho podstatnou náležitosťou je presná identifikácia aktivity, termín jej realizácie, určenie zodpovednej osoby a určenie zdrojov financovania. Realizáciu aktivít Akčného plánu uskutočňuje každá obec prioritne s ambíciou využitia nenávratných zdrojov financovania s kombináciou spolufinancovania zo zdrojov obce.

Akčný plán každej obce na prvé dva roky platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je súčasťou dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce. O každom ďalšom Akčnom pláne obce rozhoduje

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

prijatím uznesenia obecné zastupiteľstvo každej jednotlivej obce individuálne, spravidla každé dva roky na obdobie spravidla dvoch rokov. Rozhodovanie o Akčnom pláne nie je podmienkou implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce v jednotlivých obciach a realizácie konkrétnych aktivít v obci.

Tabuľka: Akčný plán obce Bartošovce na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Rozšírenie individuálne výstavby v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Rozšírenie inžinierskych sietí pre individuálnu výstavbu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba miestnej cesty pre individuálnu výstavbu v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Oprava miestnej cesty k ihrisku	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia chodníkov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia železničnej zastávky	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Bartošovce, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Hervartov na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.3			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia telocvične pri základnej a materskej škole	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Zníženie energetickej náročnosti budovy ZŠ s MŠ v Hervartove	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 3			
Opatrenie 3.3.1 Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu			
Aktivita Skvalitnenie turistickej infraštruktúry v obci Hervartov – výstavba – útulňa pri Žobráku	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Hervartov, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Hertník na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Výstavba novej ulice cca 400 m pre rozšírenie individuálnej výstavby domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba nájomných bytov v objektoch vo vlastníctve obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rozšírenie miestnej cesty v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Rekonštrukcia ČOV	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rozšírenie vodovodu a kanalizácie v rámci novovybudovaných ulíc pre individuálnu výstavbu domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 3			
Opatrenie 3.3.1			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu			
Aktivita Výstavba cyklotrasy cca 1 300 m	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Hertník, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Osikov na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Rozšírenie kanalizácie a vodovodu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.2 Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov			
Aktivita Výstavba zberného dvora	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Zníženie energetickej náročnosti kultúrosprávnej budovy - obecného úradu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Osikov, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Šiba na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Vypracovanie nového územného plánu obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Revitalizácia cintorína v obci: vybudovanie chodníka a spevnených plôch a nového vstupu s oplotením	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia základnej školy I. etapa: strecha	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

			účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia základnej školy II. etapa: zníženie energetickej náročnosti budovy, zateplenie, nová fasáda – obnova exteriéru	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Výstavba detského inkluzívneho ihriska RODINKA	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia mosta v obci pri dome č. 4 a č. 5	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Obnova Obecnej budovy služieb: zníženie energetickej náročnosti budovy, výmena a rekonštrukcia kúrenia s použitím obnoviteľných zdrojov a rekonštrukcia samotného interiéru budovy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Šiba, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Vaniškovce na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Vybudovanie inžinierskych sietí pre individuálnu výstavbu v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Vybudovanie viacúčelového športoviska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rozšírenie siete miestnych komunikácií pre individuálnu výstavbu v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

			účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Vybudovanie oddychového areálu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Vaniškovce, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

E. FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania Cieľov, Opatrení a Aktivít, definovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný program je reálnym odrazom schopnosti každej jednotlivej obce realizovať konkrétne Aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých programovaných aktivít predpokladá viaczdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj ďalšie zdroje:²⁵ zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev, zdroje zo štátnych účelových fondov, zdroje z rozpočtov vyšších územných celkov, zdroje z prostriedkov fyzických osôb, zdroje z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií, zdroje z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi aj zdroje z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis. Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.²⁶

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je rozvojovým dokumentom obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce. Každá obec v nadväznosti na strategickú, programovú, realizačnú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť programované aktivity v súlade s aktuálnym Akčným plánom aj s využitím možností externých zdrojov. Program rozvoja obcí je strednodobým rozvojovým dokumentom. Každá obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2028) nie je možné finančnú časť programovaných aktivít čo do objemu programovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Finančné možnosti realizácie Programu rozvoja obcí sa v priebehu účinnosti dokumentu môžu v každej jednotlivej obci vyvíjať odlišne. Spresňujúci finančný program v každej jednotlivej obci v nadväznosti na jej aktuálny Akčný plán je preto dynamicky sa vyvíjajúcou časťou Programu rozvoja obcí. Do jeho finálnej podoby vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien práce, tovarov a služieb všeobecne. Každá obec sa každoročne bude zodpovedne v rámci prípravy svojho rozpočtu obce venovať aj rozsahu objemu kapitoly pre aktivity

²⁵ § 4 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁶ § 4 odsek 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

vyplývajúce z Programu rozvoja obcí a aktuálneho Akčného plánu. Finančné manažovanie aktivít tak bude každoročne pripravené v reálnom objeme možností a potrieb.

Finančná náročnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce počas jeho účinnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície každej obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

ZÁVER

Schválený Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, prípadne sa môžu niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Slúži ako rozvojový dokument pre obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce, ich obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj čiastočne nedoriešené vlastnícke vzťahy v niektorých obciach. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obcí. Realizátorom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce nie je len každá jednotlivá obec, ale aj jej obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obcí sa pri jednotlivých opatreniach počíta s možnosťou viaczdrojového financovania.

Realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce riadi v každej obci manažment príslušnej obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch každej obce. Jedenkrát ročne reprezentanti obcí priebežne v každej obci vyhodnotia realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce a spravidla jedenkrát za dva roky každá obec rozhodne o svojom aktuálnom Akčnom pláne.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce ako strednodobý dokument je možné kedykoľvek aktualizovať.²⁷ Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v jednotlivých obciach a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na priebežné hodnotenie. Komplexná príprava nového Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce na ďalšie obdobie sa bude realizovať pred ukončením účinnosti aktuálneho Programu rozvoja obcí.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je uverejnený na webovom sídle každej obce a je tak prístupný

²⁷ § 8 odsek 4 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE

obyvateľom, podnikateľom aj širokej verejnosti. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce nerieši a ani nevyplýva na územia NATURA 2000.

SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

DOKUMENT	PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU: ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHRSR, stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PHRSR; ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ, hodnotenie realizácie existujúceho PHRSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT); STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja; PROGRAMOVÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt; REALIZAČNÁ ČASŤ: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obcí, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných programov; FINANČNÁ ČASŤ: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obcí; ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;
SPRACOVANIE	FORMA SPRACOVANIA: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí boli dopĺňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike. OBDOBIE SPRACOVANIA: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce bol spracovaný v období apríl – september 2022 RIADIACA SKUPINA: Pozostáva zo šiestich členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia riadiacej skupiny stretli 3x.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
BARTOŠOVCE, HERTNÍK, HERVARTOV, OSIKOV, ŠIBA, VANIŠKOVCE**

	PRACOVNÁ SKUPINA: Pozostáva zo siedmich členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia pracovnej skupiny stretli 4x. NÁKLADY NA SPRACOVANIE: Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce bolo financované z vlastných zdrojov jednotlivých obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce v súlade s rozpočtom jednotlivých obcí Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce.
SCHVÁLENIE	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bartošovce, Hertník, Hervartov, Osikov, Šiba, Vaniškovce bol prerokovaný a schválený: Obecným zastupiteľstvom obce Bartošovce dňa: 7. 10. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Hertník dňa: 9. 12. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Hervartov dňa: 19. 20. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Osikov dňa: 7. 10. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Šiba dňa: 13. 10. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Vaniškovce dňa: 18. 11. 2022.